

**МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА
О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ
О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ**

Март, 2016. године

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ.....	2
КОНАЧНА ОЦЕНА МИШЉЕЊА ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА.....	3
I ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА.....	4
1. Преглед значајних производа.....	4
2. Преглед измена производа осигурања током године са очекиваним ефектима на портфељ осигурања.....	5
3. Структура портфеља осигурања.....	10
4. Довољност премије осигурања.....	12
4.1. Остварена премија осигурања укупног портфеља.....	12
4.2. Укупна премија осигурања у самопридржају.....	15
4.3. Остварена премија осигурања у самопридржају.....	15
5. Преглед рача штета и комбинованог рача.....	16
5.1. Рацио штета.....	16
5.2. Комбиновани рацио.....	19
II ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ.....	20
1. Подаци за обрачун техничких резерви.....	21
2. Врсте техничких резерви.....	21
2.1. Износ техничких резерви за преносне премије.....	22
2.2. Износ техничких резерви за неистекле ризике.....	23
2.3. Износ техничких резерви за бонусе и попусте.....	25
2.4. Износ резервисаних штета.....	25
2.5. Резерве за изравнање ризика.....	33
2.6. Математичка резерва осигурања живота.....	34
3. Техничке резерве у самопридржају по врстама осигурања	46

На основу члана 163. став 1. тачка 1 и 2. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/14) и поглавља V Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник РС“ бр. 38/15), овлашћени актуари Компаније дају:

МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о., са седиштем у Београду, Македонска 4. (у даљем тексту: Компанија) организована је као акционарско друштво за осигурање (отворено акционарско друштво).

Компанији је решењем Народне банке Србије Г.бр. 2352 од 30.01.2009. године дата дозвола за рад.

Врсте осигурања за које је друштво добило дозволу за рад Савезног министарства финансија, а коју је Народна банка Србије потврдила решењем број Г.бр. 2352 од 30.01.2009. године су :

1. све врсте неживотних осигурања,
2. све врсте животних осигурања.

Компанија је регистрована код Агенције за привредне регистре у Београду, Решењем број: 1902/2005 од 02.03.2005. године.

Матични број Компаније је 07046898, док је ПИБ 100001958.

Овлашћено лице за заступање, представљање и потписивање Компаније (неограничено) је Генерални директор мр Мирко Петровић, ЈМБГ 0303965710496, који је Одлуком Надзорног одбора Компаније Дунав осигурање а.д.о. бр. Н 226/14 од 11.08.2014. године изабран за генералног директора.

Подаци који су коришћени као основ за давање мишљења су:

- Подаци Информатичке функције;
- Финансијски подаци и извештаји Компаније за 2015. годину;
- Годишњи извештај о пословању за 2015. годину;
- Подаци Правне функције Компаније у вези регистрације делатности; Компаније, општих аката и аката пословне политике.

**КОНАЧНА ОЦЕНА МИШЉЕЊА ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА О
ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ О
ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ**

Овлашћени актуари дају **позитивно мишљење** на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Компаније у 2015. години.

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, може се закључити да је премија осигурања Компаније утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

Техничке резерве Компаније су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

Компанија доследно примењује акта пословне политике из тачке 18. став 2. подтачке 1), 2), 3) и 6) Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара.

Мишљење о премији осигурања се доноси на бази анализе: износа и структуре премије Компаније, укупно и у самопридржају, промене износа премије, укупно и по врстама осигурања, учешћа појединих врста у укупном портфељу Компаније и концентрације ризика, утицаја имплементираних политика саосигурања и реосигурања, вредности и промене вредности ризика штета, ризика трошкова, односно комбинованог ризика, укупно и по врстама осигурања, тржишне ситуације, позиционираних Компаније на тржишту и очекиваног кретања кључних показатеља тржишта.

Мишљење о техничким резервама се даје на бази интерних података, који су највећим делом добијени из информационог система, а који су предмет сталних анализа и контрола, како њихове логичке исправности тако и конзистентности са подацима добијеним из осталих извора. Коришћени подаци за обрачун техничких резерви, на нивоу врсте осигурања су примерени, комплетни, тачни и конзистентни.

I ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, овлашћени актуар даје мишљење да је премија осигурања Компаније утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

1. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РИЗИКА КОЈИ СЕ ПРЕУЗИМАЈУ У ОСИГУРАЊЕ

Значајнији ризици које Компанија преузима у осигурање покривени су у оквиру значајних производа осигурања, тј. производа са преко 5% учешћа у укупном портфељу Компаније:

Шифра	Врста и тарифа осигурања	Укупна премија осигурања за период од 01.01.2015. до 31.12.2015.	Учешће у укупној премији осигурања у %
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА		
0301	Каско осигурање моторних возила на сопствени погон, осим шинских возила	1.370.643	6,80%
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ		
0904	Осигурање машина од лома	1.184.654	5,88%
10	ОСИГУРАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА		
1001	Обавезно осиг. власника мот. возила од одгов. за штету прич. трећим лицима	9.807.175	48,66%
Сва остала неживотна осигурања		7.791.933	38,66%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		20.154.405	100,00%
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА		
2003 (I/1)	Мешовито осигурање живота за случај смрти и доживљења за једно лице	1.032.488	79,00%
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА		
2201	Допунско осигурање од последица незгоде	97.034	7,42%
Сва остала животна осигурања		177.409	13,57%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		1.306.931	100,00%

1.1. Осигурани ризици покривени каско осигурањем моторних возила (0301)

Основни ризици покривени каско осигурањем су: саобраћајне незгоде, оштећења проузрокована изненадним термичким или хемијским деловањем споља, пада или удара неког предмета, пожара, удара грома, експлозије, осим експлозије нуклеарне енергије, олује, града, снежне лавине, као и пада снега и леда на возило, пада ваздушне летилице, манифестација или демонстрација, земљотреса, злонамерних поступака или обести трећих лица, оштећења тапацирунга у возилу приликом пружања помоћи лицима повређеним у саобраћајним незгодама или на други начин, намерно проузроковане штете на осигураној ствари ради спречавања веће штете, као и мере предузете за смањење или отклањање штете, поплаве, бујице и високе воде, потапања возила, одрона земљишта или обрушавање земљишта и стена.

Допунски ризици су крађа возила, крађа стакла и утаја.

Делимично каско осигурање покрива ризике лома и оштећења свих стакала на моторним возилима проузрокованих основним ризицима, ризиком крађе, као и услед погонске штете.

Осигурање радних уређаја и возила у целини од ризика лома покрива штете проузроковане уништењем или оштећењем осигуране ствари услед незгоде у погону.

1.2. Осигурани ризици покривени осигурањем машина од лома и других опасности (0904)

Оштећења или уништења осигуране ствари услед незгоде у погону, као и услед неспретности, нехата или зле намере радника или неког другог лица, под којим се не подразумева сам осигураник као и руководиоци у предузећу, односно ерупције која би настала приликом бушења.

1.3. Осигурани ризици покривени осигурањем од одговорности власника моторних возила (1001)

Осигурани случај код овог производа осигурања је накнада штете причињених трећим лицима услед смрти, повреде тела, нарушавања здравља, уништења или оштећења ствари, настале услед употребе моторног возила власника моторног возила независно од тога ко управља моторним возилом.

1.4. Осигурани ризици покривени мешовитим осигурањем смрти и доживљења за једно лице (2003)

- смрт услед болести или незгоде настале у току уговореног трајања осигурања;
- доживљење истека осигурања.

1.5. Осигурани ризици покривени допунским осигурањем од последица несрећног случаја уз живот (2001)

- смрт проузрокована настанком несрећног случаја;
- трајни инвалидитет проузроковани настанком несрећног случаја.

2. ПРЕГЛЕД ИЗМЕНА ПРОИЗВОДА ОСИГУРАЊА ТОКОМ ГОДИНЕ СА ОЧЕКИВАНИМ ЕФЕКТИМА НА ПОРТФЕЉ ОСИГУРАЊА

Током 2015. године извршене су следеће измене и допуне услова и тарифа осигурања производа у портфељу Компаније, односно креирани су нови производи осигурања:

Преглед нових производа, измена и допуна производа у току 2015. године:

Број	Тарифа/Услови	Датум доношења	Ново	Измене и допуне	Природа измене
1	Тарифа премије за осигурање професионалне одговорности посредника у промету и закупу непокретности	06.04.	■		
2	Услови за осигурање професионалне одговорности посредника у промету и закупу непокретности	06.04.	■		
3	Општи услови за осигурање поморских бродова	21.04.		■	Усклађивање са Законским прописима.
4	Услови за осигурање бродова у изградњи	21.04.		■	Усклађивање са Законским прописима.

5	Услови за осигурање одговорности оправљача пловних објеката	21.04.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
6	Услови за добровољно осигурање од одговорности власника пловних објеката за штету причињену трећим лицима	21.04.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
7	Тарифа No. VI (Тарифа Т-МЦ) за осигурање чамаца и осталих пловних објеката на мору	21.04.		▪	Усклађивање са одговарајућим условима осигурања.
8	Посебни услови за осигурање чамаца и осталих пловних објеката на мору	21.04.		▪	Усклађивање са Законским прописима и брисање дела услова који се односи на осигурање од одговорности.
9	Тарифа за путничко здравствено осигурање	21.05.		▪	Усклађивање са захтевима тржишта и одговарајућим условима осигурања.
10	Услови путничког здравственог осигурања	21.05.		▪	Проширење услова у складу са захтевима тржишта
11	Тарифе за пакет путног осигурања	21.05.		▪	Измене у складу са захтевима тржишта и одговарајућим условима осигурања.
12	Услови за пакет путног осигурања	21.05.		▪	Проширење услова у складу са захтевима тржишта
13	Општи услови за осигурање животиња	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима и проширење услова у складу са захтевима тржишта.
14	Посебни услови за осигурање животиња за време издржавања карантина	30.06.		▪	Усклађивање са Општим условима за осигурање животиња и законским прописима, као и проширење посебних услова у складу са захтевима тржишта.
15	Посебни услови за осигурање животиња на изложбама	30.06.		▪	
16	Посебни услови за осигурање животиња у сабиралиштима	30.06.		▪	
17	Посебни услови за осигурање животиња намењених клању	30.06.		▪	
18	Посебни услови за осигурање пчела	30.06.		▪	
19	Посебни услови за осигурање паса	30.06.		▪	
20	Посебни услови за осигурање паса у вези са вакцинацијом и дехелминитизацијом	30.06.		▪	
21	Посебни услови за осигурање егзотичних и других животиња у зоолошким вртovima и ван њих	30.06.		▪	
22	Посебни услови за осигурање мушких приплодних грла од губитка приплодне способности	30.06.		▪	
23	Посебни услови за осигурање перади	30.06.		▪	
24	Посебни услови за осигурање ћурки, морки и паунова	30.06.		▪	
25	Посебни услови за осигурање пастрмки	30.06.		▪	
26	Посебни услови за осигурање животиња на колективној основи са и без ризика здравствене заштите	30.06.		▪	
27	Посебни услови за осигурање ризика губитка приплодне способности јуница и	30.06.		▪	

	крава				
28	Посебни услови за осигурање ризика губитка телета или ждребета при порођају	30.06.		▪	
29	Посебни услови за осигурање фазана у фазанеријама	30.06.		▪	
30	Посебни услови за осигурање видрица (нерчева)	30.06.		▪	
31	Посебни услови за осигурање крађе односно нестанка паса	30.06.		▪	
32	Посебни услови за осигурање патака и гусака			▪	
33	Тарифа премија за осигурање животиња	30.06.		▪	Усклађивање са Општим и посебним условима за осигурање животиња, као и измена тарифе у складу са захтевима тржишта.
34	Услови за осигурање од провалне крађе и разбојништва	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
35	Општи услови за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде)	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
36	Услови за осигурање објеката у изградњи од свих ризика (МР)	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
37	Услови за комбиновано осигурање преносивих уређаја, апарат и инструмената	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
38	Посебних услова за осигурање грађевинских објеката и опреме на уговорену вредност	30.06.		▪	Усклађивање са Законским прописима.
39	Допунски услови за колективно осигурање чланова удружења пензионера од последица несрећног случаја (незгоде)	30.07.		▪	Усвојени јединствени услови и једнообразан начин уговарања осигурања за све категорије пензионера (уместо раније постојећих услова за осигурање војних пензионера, пензионера земљорадника и др).
40	Тарифа премије за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде) (Тарифна група 7/12- Колективно осигурање пензионера)	30.07.		▪	Усклађивање са тржишним захтевима у погледу покрића ризика – у осигуравајуће покриће укључен је и ризик трајног инвалидитета као последица несрећног случаја.
41	Тарифа премије за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде)	10.11.		▪	Усклађивања са новом законском регулативом и новим Шифарником класификације ризика према врстама осигурања НБС.
42	Тарифа премије за осигурање од опште одговорности	10.11.		▪	Измена техничке природе.
43	Услови за комбиновано осигурање моторних возила (ауто каско)	02.12.		▪	Измене у складу са захтевима тржишта и законским прописима.

44	Премијски систем за комбиновано осигурање моторних возила (ауто каско)	02.12.		■	Измене у складу са захтевима тржишта и одговарајућим условима осигурања
45	Услови за осигурање професионалне одговорности посредника у осигурању	18.11.	■		
46	Тарифа премија за осигурање професионалне одговорности посредника у осигурању	18.11.	■		
47	Општи услови за осигурање живота	27.03.		■	Измена у смислу допуне одредаба којима се регулишу случајеви за одобравање исплате откупне вредности. Остало се односи на термилошко усклађивање са законским прописима.
48	Посебних услова за допунско осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде) уз осигурање живота	8,12	■		Усклађивање са новом законском регулативом.
49	Тарифе премија за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	Искључење ризика смрти услед болести („природне смрти“) из скупа ризика покривених осигурањем незгоде у одговарајућим тарифним групама
50	Услови за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде) преко система обједињене наплате	23.12.		■	Искључење ризика смрти услед болести („природне смрти“) из скупа ризика покривених осигурањем незгоде
51	Допунски услови за колективно осигурање радника од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	Искључење ризика смрти услед болести („природне смрти“) из скупа ризика покривених осигурањем незгоде
52	Допунски услови за колективно осигурање пензионера од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	
53	Допунски услови за осигурање омладине за време обуке у јединицама територијалне одбране и цивилне заштите од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	
54	Допунски услови за осигурање учесника у добровољним радним акцијама од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	
55	Допунски услови за осигурање породичне незгоде власника текућих рачуна	23.12.			
56	Допунски услови за осигурање ученика и студената за време боравка у иностранству од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	
57	Допунски услови за осигурање гостију хотела, мотела, кампова, бањских лечилишта и слично од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	
58	Допунски услови за осигурање чланова домаћинства од последица несрећног случаја (незгоде)	23.12.		■	

Од значајних производа у портфељу Компаније, односно од производа за које се основано очекује да могу постати значајни, током 2015. године извршена је измена Услови и Тарифе каско осигурања моторних возила:

Измене у Тарифи:

- измењене су премијске стопе за каско осигурање код већине премијских група;
- измењене су максималне суме осигурања и премијске стопе за делимични каско;
- измењена висина попушта за старост возила, попушта за вишегодишње осигурање, попушта за број осигураних возила ако је уговарач осигурања правно лице, максималног попушта по полиси, попушта по основу уградње уређаја за заштиту од крађе, бонуса за осигуранике који имају 11 и више осигураних возила;
- уведен је нов попуст по основу територијалне важности осигуравајућег покрића;
- измењена је висина доплата за крађу код свих врста возила и код делимичног каска, доплата за ризик утаје код возила која се дају у финансијски лизинг и дугорочни закуп (оперативни лизинг), доплата за намену возила;
- остале измене и допуне су техничке природе и урађене су у циљу прецизнијег дефинисања појединих одредби и усаглашавања са Условима за каско осигурање.

Измене у Условима:

- Уведен нови ризик „одрон земљишта или обрушавање земљишта и стена“;
- Код делимичног каско осигурања уведено је да предмет осигурања не могу бити стакла (пластике) на светлосним уређајима, огледалима и крову возила (укључујући и стаклени кров);
- Предвиђено је и право осигуравача да за поједина возила која су осигурана од допунског ризика крађе пропише обавезу уградње посебног уређаја за заштиту од крађе, чију довољност и ефикасност утврђује приликом закључења уговора о осигурању;
- Уведена су нова искључења: грешка у конструкцији, производњи (изради) и материјалу, техничка неисправност возила, губитак зараде, трошкови изнајмљеног возила и др., и искључења у складу са ЗОБС (искључења важе и за возила БИА, хитне службе, ватрогасне службе и сл.);
- предвиђено је и искључење обавезе осигуравача уколико одмах по сазнању власника или корисника осигураног возила о остварењу осигураног ризика саобраћајне незгоде, иста не буде пријављена МУП-у, односно уколико возач осигураног возила напусти место саобраћајне незгоде, осим уколико је из здравствених разлога то било неопходно;
- За возила која су у тренутку закључења уговора о осигурању старија од 5 година, приликом обрачуна замене делова или опреме због оштећења, уништења или крађе, осигуравач при утврђивању накнаде из осигурања одбија пад вредности (амортизација) у зависности од старости, општег стања возила, делова и опреме.

- Остале предложене измене и допуне тичу се уједначавања назива, побољшања текста и додатног прецизирања обавеза уговорних страна.

Циљ спроведених измена документа Услови и Тарифе каско осигурања моторних возила је прописивање рестриктивнијих услова за закључење осигурања и уговорних обавеза осигураника, прецизније дефинисање појединих одредби из претходних Услови, односно прилагођавање захтевима тржишта. Спроведене измене треба да дају позитиван импулс унапређењу конкурентности производа, повећаном броју закључених уговора осигурања и тиме допринесу унапређењу резултата, тј. комбинованог рачуна у овој врсти осигурања.

Засновано на тржишном учешћу појединих врста осигурања и карактеристикама портфеља Компаније, процењује се да извршене измене и допуне производа, односно увођење нових производа током 2015. године неће угрозити спремност Компаније за преузимање ризика и неће одмах значајно утицати на измену структуре портфеља Компаније, али се очекује њено постепено побољшање у наредном периоду.

Планиране измене и проширења понуде производа за наредни период (осигурање мобилних телефона, пакет имовинских осигурања и осигурања од незгоде за физичка лица, осигурање корисника банкарских услуга, нови производи животног осигурања и др.) неће угрозити спремност Компаније за преузимање ризика. Очекује се да мали утицаји већег броја производа постепено доведу до побољшања структуре портфеља Компаније.

3. СТРУКТУРА ПОРТФЕЉА ОСИГУРАЊА

Укупна премија осигурања сопственог портфеља и примљених саосигурања Компаније у 2015. години износи 21.461.336 хиљада динара, што представља раст од 3.909.494 хиљада динара, односно 22,27% у односу на претходну годину.

Упоредни преглед укупне премије осигурања по врстама осигурања (000 РСД)

Шифра	Врста осигурања	Укупна премија 2015	Укупна премија 2014	Апсолутна промена	Релативна промена
1	2	3	4	5 = 3 - 4	6 = 5/4
01	Осигурање од последица незгоде	1.227.912	1.235.731	-7.819	-0,63%
02	Добровољно здравствено осигурање	126.673	126.430	243	0,19%
03	Осигурање моторних возила	1.443.600	1.380.675	62.925	4,56%
04	Осигурање шинских возила	90.462	79.450	11.012	13,86%
05	Осигурање ваздухоплова	63.472	103.340	-39.868	-38,58%
06	Осигурање пловних објеката	35.815	35.219	596	1,69%
07	Осигурање робе у превозу	203.575	213.373	-9.798	-4,59%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	2.095.416	1.525.689	569.727	37,34%
09	Остала осигурања имовине	3.964.105	3.448.646	515.459	14,95%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	9.811.530	7.133.019	2.678.511	37,55%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	75.297	85.499	-10.202	-11,93%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	19.762	9.338	10.424	111,63%
13	Осигурање од опште одговорности	531.061	439.230	91.831	20,91%
14	Осигурање кредита	40.888	22.939	17.949	78,25%
15	Осигурање јемства	29.234	28.463	771	2,71%
16	Осигурање финансијских губитака	60.400	23.911	36.489	152,60%
18	Осигурање помоћи на путовању	335.204	306.372	28.832	9,41%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		20.154.405	16.197.323	3.957.082	24,43%
20	Осигурање живота	1.209.898	1.253.831	-43.933	-3,50%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	97.034	100.688	-3.654	-3,63%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		1.306.931	1.354.519	-47.588	-3,51%
УКУПНО СВЕ ВРСТЕ ОСИГУРАЊА		21.461.336	17.551.842	3.909.494	22,27%

Укупна премија неживотних осигурања повећана је за 3.957.082 хиљаде динара, тј. 24,43%, док је укупна премија животних осигурања смањена за 47.588 хиљада динара, односно 3,51% у односу на претходну годину.

Забележена кретања износа укупне премије резултирала су у расту учешћа укупне премије неживотних осигурања за 1,63 процентних поена, тако да њихово учешће на дан 31.12.2015. године износи 93,91%. Учешће животних осигурања на крају 2015. године износи 6,09%.

Упоредни преглед структуре портфела:

Шифра	Врста осигурања	Учешће 2015	Учешће 2014	Раст/пад 5=3-4
1	2	3	4	5
01	Осигурање од последица незгоде	5,72%	7,04%	-1,32%
02	Добровољно здравствено осигурање	0,59%	0,72%	-0,13%
03	Осигурање моторних возила	6,73%	7,87%	-1,14%
04	Осигурање шинских возила	0,42%	0,45%	-0,03%
05	Осигурање ваздухоплова	0,30%	0,59%	-0,29%
06	Осигурање пловних објеката	0,17%	0,20%	-0,03%
07	Осигурање робе у превозу	0,95%	1,22%	-0,27%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	9,76%	8,69%	1,07%
09	Остала осигурања имовине	18,47%	19,65%	-1,18%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	45,72%	40,64%	5,08%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	0,35%	0,49%	-0,14%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	0,09%	0,05%	0,04%
13	Осигурање од опште одговорности	2,47%	2,50%	-0,03%
14	Осигурање кредита	0,19%	0,13%	0,06%
15	Осигурање јемства	0,14%	0,16%	-0,03%
16	Осигурање финансијских губитака	0,28%	0,14%	0,15%
18	Осигурање помоћи на путовању	1,56%	1,75%	-0,18%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (1 до 18)		93,91%	92,28%	1,63%
20	Осигурање живота	5,64%	7,14%	-1,51%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	0,45%	0,57%	-0,12%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		6,09%	7,72%	-1,63%
УКУПНО		100,00%	100,00%	0,00%

С обзиром да остварени раст укупне премије осигурања највећим делом потиче из раста премије осигурања од одговорности због употребе моторних возила и ширег покрића код осигурања ЕПС-а, дошло је повећања учешћа у врсти осигурања 09 Остала осигурања имовине са 8,69% на 9,76% и врсти осигурања 10 АО са 40,64% на 45,72%, а последично до смањења учешћа у готово свим осталим врстама осигурања.

4. ДОВОЉНОСТ ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА

4.1. Остварена премија осигурања укупног портфела

Укупно остварена (меродавна) премија Компаније (сопствени портфел и примљена саосигурања) у 2015. години износи 20.396.996 хиљада динара, што је у односу на претходну годину више за 3.687.373 хиљаде динара, односно за 22,07%.

Укупна остварена премија (меродавна премија сопственог портфела и примљених саосигурања) неживотних осигурања Компаније у 2015. години износи 19.090.214 хиљада динара, чиме је остварен раст од 3.734.968 хиљада динара, односно 24,32% у односу на претходну годину.

Остварена премија животних осигурања је мања за 47.595 хиљада динара, односно 3,51% у односу на 2014. годину, тако да на крају 2015. године износи 1.306.782 хиљаде динара.

Преглед остварене премије осигурања укупног портфеља (000 РСД)

Шифра	Врста осигурања	Остварена премија 2015	Остварена премија 2014	Апсолутна промена	Релативна промена
1	2	3	4	5 = 3 - 4	6 = 5/4
01	Осигурање од последица незгоде	1.223.521	1.246.208	-22.687	-1,82%
02	Добровољно здравствено осигурање	129.553	130.578	-1.025	-0,78%
03	Осигурање моторних возила	1.415.821	1.530.301	-114.480	-7,48%
04	Осигурање шинских возила	90.270	81.797	8.473	10,36%
05	Осигурање ваздухоплова	63.253	82.805	-19.552	-23,61%
06	Осигурање пловних објеката	36.230	36.927	-697	-1,89%
07	Осигурање робе у превозу	202.522	216.097	-13.575	-6,28%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	2.044.828	1.599.464	445.364	27,84%
09	Остала осигурања имовине	4.090.426	3.631.176	459.250	12,65%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	8.740.073	5.904.807	2.835.266	48,02%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	83.896	82.317	1.579	1,92%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	17.132	9.480	7.652	80,72%
13	Осигурање од опште одговорности	498.845	417.802	81.043	19,40%
14	Осигурање кредита	39.902	21.741	18.161	83,53%
15	Осигурање јемства	29.234	32.304	-3.070	-9,50%
16	Осигурање финансијских губитака	52.584	24.000	28.584	119,10%
18	Осигурање помоћи на путовању	332.124	307.441	24.683	8,03%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		19.090.214	15.355.246	3.734.968	24,32%
20	Осигурање живота	1.209.898	1.253.831	-43.933	-3,50%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	96.884	100.546	-3.662	-3,64%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		1.306.782	1.354.377	-47.595	-3,51%
УКУПНО СВЕ ВРСТЕ ОСИГУРАЊА		20.396.996	16.709.623	3.687.373	22,07%

Наведена кретања довела су до раста учешћа остварене премије неживотних осигурања у укупном портфељу Компаније са 91,89%, колико је учешће износило на дан 31.12.2014. године, на 93,59% на крају 2015. године, односно учешће остварене премије животних осигурања снижено је са 8,11% на 6,41% на крају 2015. године.

Раст остварене премије забележен је код десет од укупно седамнаест врста неживотних осигурања којима се Компанија бави и то: осигурању шинских возила, осигурању имовине од пожара и других опасности, осталим осигурањима имовине, осигурању од одговорности због употребе моторних возила, осигурању од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурању од одговорности због употребе пловних објеката, осигурању од опште одговорности, осигурању кредита, осигурању финансијских губитака и осигурању помоћи на путовању.

Најзначајнији раст, имајући у виду учешће у портфељу, остварен је код осигурања од одговорности због употребе моторних возила, који је последица:

- линеарног повећања тарифа премија од 45% по свим тарифним групама,

- раста и рекордног броја продатих полиса предметног осигурања на тржишту (2.402.557 полиса, што представља повећање од 12,59% у односу на претходну годину), што је створило услове за раст броја закључених полиса на нивоу Компаније у 2015. години, која је са забележених 26,27% раста броја продатих полиса, расла интензивније од тржишта у овом сегменту,
- преузимања портфеља Таково осигурања а.д.о. Крагујевац у ликвидацији (59.462 полисе, по ком основу је приходована премија у износу од 70.427 хиљада динара).

Значајан раст премије имовинских осигурања (осигурања имовине од пожара и других опасности и остала осигурања имовине) највећим делом је последица осигурања ЕПС-а, у већем обиму ризика у односу на 2014. годину. Релативно значајан раст остварен је и у сегменту осигурања од опште одговорности (81.043 хиљаде динара, односно 19,40%), као резултат измењеног законодавног оквира, односно интензивираних активности Компаније везаних за нове облике осигурања од професионалне одговорности.

У преосталих седам врста неживотних осигурања (осигурање од последица незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање ваздухоплова, осигурање робе у превозу и осигурање јемства), односно две врсте животних осигурања којима се Компанија бави (осигурање живота и допунско осигурање уз осигурање живота) забележено је смањење остварене премије.

Најзначајније смањење остварене премије забележено је код осигурања моторних возила АК (114.480 хиљада динара у односу на претходну годину) што је последица нелојалне тржишне конкуренције и општег пада премијских стопа, будући да је истовремено са падом остварене премије забележен раст броја закључених полиса. Смањење остварене премије постоји и код групе животних осигурања, где је премија нижа за 47.595 хиљада динара и то код осигурања живота 43.933 хиљаде динара, односно 3,50%, и код допунског осигурања уз осигурање живота за 3.662 хиљаде динара, односно 3,64% у односу на претходну годину. У циљу заустављања пада премије у групи животних осигурања, Компанија је за наредни период планирала активности на плану реализације измена и проширења производа које нуди, односно измене на плану спровођења продајних активности.

Забележена кретања остварене премије по врстама осигурања, са констатованим значајним апсолутним растом премије код осигурања од одговорности због употребе моторних возила, довела су до смањења учешћа остварене премије у укупном портфељу Компаније код четрнаест од деветнаест врста осигурања у којима Компанија пружа услуге. Најзначајнија измена учешћа остварене премије идентификована је код осигурања од одговорности због употребе моторних возила, где је забележен раст од 7,51 процентних поена, тако да учешће предметне врсте на дан 31.12.2015. године износи 42,85%.

4.2. Укупна премија осигурања у самопридржају

Укупна премија осигурања Компаније у самопридржају у 2015. години износи 19.063.069 хиљада динара, што представља раст од 17,61%, тј. 2.854.122 хиљаде динара у односу на годину која претходи.

Преглед укупне премије у самопридржају по врстама осигурања (000 РСД):

Шифра	Врста осигурања	Укупна премија 2015	Укупна премија 2014	Апсолутна промена	Релативна промена
1	2	3	4	5 = 3 - 4	6 = 5/4
01	Осигурање од последица незгоде	1.192.449	1.216.297	-23.848	-1,96%
02	Доброволно здравствено осигурање	126.505	126.430	75	0,06%
03	Осигурање моторних возила	1.374.150	1.360.146	14.004	1,03%
04	Осигурање шинских возила	60.838	57.660	3.178	5,51%
05	Осигурање ваздухоплова	-25.620	49.739	-75.359	-151,51%
06	Осигурање пловних објеката	34.161	34.453	-292	-0,85%
07	Осигурање робе у превозу	157.927	171.461	-13.534	-7,89%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	1.244.273	1.142.358	101.915	8,92%
09	Остала осигурања имовине	3.133.769	2.976.602	157.167	5,28%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	9.740.930	7.076.021	2.664.909	37,66%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	-56.930	9.578	-66.508	-694,38%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	9.889	9.214	675	7,33%
13	Осигурање од опште одговорности	339.936	266.482	73.454	27,56%
14	Осигурање кредита	40.369	22.628	17.741	78,40%
15	Осигурање јемства	10.959	9.651	1.308	13,55%
16	Осигурање финансијских губитака	42.490	23.911	18.579	77,70%
18	Осигурање помоћи на путовању	335.204	306.372	28.832	9,41%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		17.761.299	14.859.003	2.902.296	19,53%
20	Осигурање живота	1.204.737	1.249.256	-44.519	-3,56%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	97.034	100.688	-3.654	-3,63%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		1.301.770	1.349.944	-48.174	-3,57%
УКУПНО СВЕ ВРСТЕ ОСИГУРАЊА		19.063.069	16.208.947	2.854.122	17,61%

4.3. Остварена премија осигурања у самопридржају

Укупно остварена премија у самопридржају Компаније у 2015. години износи 18.055.024 хиљада динара, што представља повећање од 2.721.377 хиљада динара, односно 17,75% у односу на претходну годину.

Преглед укупне премије у самопридржају по врстама осигурања (000 РСД)

Шифра	Врста осигурања	Остварена премија 2015	Остварена премија 2014	Апсолутна промена	Релативна промена
1	2	3	4	5 = 3 - 4	6 = 5/4
01	Осигурање од последица незгоде	1.187.468	1.227.828	-40.360	-3,29%
02	Добровољно здравствено осигурање	129.506	130.578	-1.072	-0,82%
03	Осигурање моторних возила	1.349.955	1.508.140	-158.185	-10,49%
04	Осигурање шинских возила	60.645	60.006	639	1,06%
05	Осигурање ваздухоплова	1.657	29.979	-28.322	-94,47%
06	Осигурање пловних објеката	34.920	36.161	-1.241	-3,43%
07	Осигурање робе у превозу	157.182	174.016	-16.834	-9,67%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	1.198.858	1.187.925	10.933	0,92%
09	Остала осигурања имовине	3.236.133	3.127.948	108.185	3,46%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	8.669.474	5.847.809	2.821.665	48,25%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	-7.869	5.222	-13.091	-250,69%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	9.556	9.356	200	2,14%
13	Осигурање од опште одговорности	305.575	275.197	30.378	11,04%
14	Осигурање кредита	39.383	21.430	17.953	83,78%
15	Осигурање јемства	10.959	10.807	152	1,41%
16	Осигурање финансијских губитака	37.876	24.000	13.876	57,82%
18	Осигурање помоћи на путовању	332.124	307.441	24.683	8,03%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		16.753.403	13.983.846	2.769.557	19,81%
20	Осигурање живота	1.204.737	1.249.256	-44.519	-3,56%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	96.884	100.546	-3.662	-3,64%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		1.301.621	1.349.802	-48.181	-3,57%
УКУПНО СВЕ ВРСТЕ ОСИГУРАЊА		18.055.024	15.333.647	2.721.377	17,75%

Нижа остварена премија у самопридржају и нижи раст остварене премије у самопридржају у односу на остварену премију сопственог портфела и примљених саосигурања последица је датих саосигурања и реосигурања, које Компанија спроводи у циљу преноса ризика изнад процењеног нивоа самопридржаја.

5. ПРЕГЛЕД РАЦИА ШТЕТА И КОМБИНОВАНОГ РАЦИА НЕЖИВОТНИХ ОСИГУРАЊА

5.1. Рацио штета

Укупан рацио штета на нивоу неживотних осигурања Компаније за 2015. годину износи 57,83%, односно у самопридржају 55,33%, што представља погоршање у односу на претходну годину, када су вредности ових рациа респективно износиле 53,32% и 52,10%.

Реализовани рацио штета на укупном нивоу указује да су услови и тарифе осигурања генерално добро постављени и дефинисани, односно да је омогућено да се из остварене премије покрију све обавезе према осигураницима, корисницима осигурања и трећим оштећеним лицима.

Преглед рача штета по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Рачио штета укупан портфељ		Рачио штета у самопридржају	
		2015	2014	2015	2014
1	2	3	4	5	6
01	Осигурање од последица незгоде	75,06%	67,72%	74,88%	68,21%
02	Добровољно здравствено осигурање	87,65%	73,72%	87,68%	73,68%
03	Осигурање моторних возила	78,11%	95,39%	81,70%	96,30%
04	Осигурање шинских возила	51,04%	41,88%	63,45%	57,02%
05	Осигурање ваздухоплова	87,69%	25,40%	-1080,72%	69,93%
06	Осигурање пловних објеката	36,47%	84,89%	37,84%	86,69%
07	Осигурање робе у превозу	10,04%	3,28%	12,93%	11,71%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	115,14%	81,21%	80,11%	48,97%
09	Остала осигурања имовине	42,23%	54,16%	50,96%	56,92%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	43,89%	36,99%	43,93%	37,32%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	0,12%	0,00%	-0,07%	0,00%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13	Осигурање од опште одговорности	137,98%	34,23%	173,74%	53,54%
14	Осигурање кредита	67,62%	62,36%	68,52%	63,26%
15	Осигурање јемства	0,03%	-0,79%	0,08%	-2,37%
16	Осигурање финансијских губитака	0,94%	-3,44%	1,31%	-3,44%
18	Осигурање помоћи на путовању	40,28%	28,60%	40,28%	28,60%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		57,83%	53,32%	55,33%	52,10%

Тренд неповољних вредности рача штета у врстама осигурања 1 – Осигурање од последица незгоде и 2 – Добровољно здравствено осигурање је настављен.

Лошија вредност рача штета у односу на планирану расподелу у осигурању од последица незгоде потиче од колективних осигурања запослених и последица је настојања да се обезбеди конкурентност понуде на тендерима у условима нелојалне конкуренције. На погоршање овог рача је утицала и промена Правилника о резервацији штета, која је довела до повећања износа резервисаних штета. Без овог ефекта рачио штета укупног портфеља би износио 71,62%, а у самопридржају 71,33%.

Висока вредност рача штета код добровољног здравственог осигурања узрокована је негативним резултатом код доминантног осигурања од болести и хируршких интервенција, односно последица је негативне селекције у условима релативно малог броја закључених полиса у овој врсти осигурања на нивоу Компаније, као и нелојалне конкуренције на тржишту. Такође, значајан је ефекат измене Правилника који регулише начин резервације штета, а који је једнократно довео до раста резервисаних штета, односно износа меродавних штета у овој врсти осигурања. Уколико се искључи ефекат измене Правилника рачио штета укупног портфеља на дан 31.12.2015. године износио би 73,31%, а у самопридржају 73,33%. У циљу поправљања оствареног резултата Компанија планира за наредни период измене производа и увођење нових производа осигурања у овој врсти осигурања.

У значајној врсти осигурања 3 – Осигурање моторних возила дошло је до знатно побољшања вредности рача, који је у 2014. години био под јаким утицајем штета из поплава, тако да је у 2015. години овај рачио знатно повољнији, али и даље изнад учешћа утврђеног планираном расподелом премије. Међутим, искључењем утицаја новог начина обрачуна резервисаних штета, рачио штета укупног портфеља би био нешто повољнији и износио би 74,55%, а у самопридржају 77,97%. Услед извршених

измена Услова и Тарифе предметног производа, спроведених крајем 2015. године, очекује се даље побољшање вредности рача штета код ове тарифе.

Негативан, односно низак износ премије у самопридржају на врстама осигурања 05 - Осигурање ваздухоплова и 11 - Осигурање одговорности због употреба ваздухоплова, који резултира у екстремним, односно негативним вредностима рача штета, је последица чињенице да се за два осигураника у портфељу Компаније осигуравајуће покриће обнавља крајем године, тако да је премија осигурања фактурисана крајем 2014. године, а премија реосигурања, по комплетирању неопходне инодокументације од стране реосигуравача, фактурисана почетком 2015. године.

На негативан рачио штета од 115,14% у врсти осигурања 8 – Осигурање имовине од пожара и других опасности доминантно је утицала велика штета Телекома, која износи преко 50% износа меродавних штета у овој врсти. Активирањем уговора о реосигурању рачио штета у самопридржају је значајно смањен и износи 80,11%. Такође, на вредност рачио штета у врсти 8 негативно утиче измена Правилника о резервацији чији је ефекат 408.620.637 РСД, односно 17,35% меродавних штета. Без ове измене рачио штета укупног портфеља би износио 95,16%, а у самопридржају 46,02%.

Повољне вредности рача штета забележене су у значајним врстама осигурања и то: врсти осигурања 10 – Осигурање од одговорности власника моторних возила и врсти осигурања 9 – Остала осигурања имовине, што, имајући у виду значајно учешће ових врста у портфељу, доприноси и позитивном закључку на укупном нивоу пословања Компаније у 2015. години.

Изузетно висока вредност рача штета у врсти осигурања 13 – Осигурање од опште одговорности, који на нивоу укупног портфеља износи 137,98%, односно у самопридржају 173,74% вишеструко је условљена и то:

- резервацијом штете Комерцијалне банке у износу од 170.422.000 РСД. Учешће ове штете у укупним меродавним штетама врсте 13 на дан 31.12.2015. године износи 24,75%, односно рачио штета укупног портфеља, када се искључи ефекат наведене штете, износио би 103,82%;
- изменом Правилника о резервацији штета Компаније, што је довело до раста ефекта промене резервисаних штета у правцу њиховог повећања. Уколико се искључи ефекат измене Правилника рачио штета би износио 75,42%. У складу са наведеним, у наредном периоду очекује се стабилизација овог ефекта и снижавање одговарајуће вредности рача.
- знатно неповољнија вредност рача штета у самопридржају у односу на овај показатељ за укупан портфељ, је последица значајног одлива премије у реосигурање, ефекат износи 193 милиона РСД, док је са друге стране учешће реосигуравача у меродавним штетама релативно ниже и износи 157 милиона РСД.

5.2. Комбиновани рацио

Укупан комбиновани рацио на нивоу неживотних осигурања Компаније за 2015. годину износи 94,30%, односно у самопридржају 96,12%. Ово представља побољшање вредности овог показатеља у односу на претходну годину, када је вредност рациа редом износила 99,53%, односно 102,27%, као и показатељ чињенице да је Компанија успела да оствари повољан резултат из основне делатности осигурања у 2015. години.

Реализовано побољшање укупног комбинованог рациа код неживотних осигурања, упркос расту рациа штета проузрокованом променом Правилника о резервацији штета, остварено је оптимизацијом пословања и рационализацијом трошкова спровођења осигурања, што је резултирало у значајном смањењу укупног рациа трошкова са 45,57%, колико је рацио износио у 2014. години, на 36,27% у 2015. години, док је рацио трошкова у самопридржају смањен са 50,17% на 40,79% код неживотних осигурања, а на нивоу Компаније са 49,13% на 40,25%.

Преглед комбинованог рациа по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Комбиновани рацио укупан портфељ		Комбиновани рацио у самопридржају	
		2015	2014	2015	2014
1	2	3	4	5	6
01	Осигурање од последица незгоде	111,53%	115,49%	112,45%	116,69%
02	Добровољно здравствено осигурање	117,64%	114,66%	117,67%	114,62%
03	Осигурање моторних возила	112,75%	138,22%	118,03%	139,76%
04	Осигурање шинских возила	71,32%	74,11%	93,64%	100,96%
05	Осигурање ваздухоплова	112,60%	56,80%	-240,72%	153,08%
06	Осигурање пловних објеката	68,01%	127,82%	70,57%	130,53%
07	Осигурање робе у превозу	39,94%	43,43%	50,75%	60,84%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	144,03%	121,93%	124,15%	101,03%
09	Остала осигурања имовине	74,53%	96,49%	90,27%	105,05%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	84,98%	88,05%	85,35%	88,88%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	36,71%	33,93%	-388,88%	530,32%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	33,99%	48,73%	59,40%	49,38%
13	Осигурање од опште одговорности	163,77%	70,99%	212,31%	106,08%
14	Осигурање кредита	89,17%	96,30%	90,36%	97,69%
15	Осигурање јемства	31,96%	48,47%	50,86%	106,51%
16	Осигурање финансијских губитака	32,22%	32,87%	44,50%	32,87%
18	Осигурање помоћи на путовању	94,05%	98,75%	94,05%	98,75%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		94,30%	99,53%	96,12%	102,27%

Негативне вредности комбинованог рациа забележене су у врстама осигурања: 01 – Осигурање од последица незгоде, 02 – Добровољно здравствено осигурање; 03 – Осигурање моторних возила; 05 – Осигурање ваздухоплова; 08 – Осигурање имовине од пожара и других опасности и 13 – Осигурање од опште одговорности.

На негативне вредности комбинованог рацио код наведених врста осигурања утицао је висок рацио штета, условљен специфичностима портфеља, великим штетама (ВО 08

и 13) и ефектима измене Правилника о резервацији штета, али и висок рацио трошкова, који је изнад учешћа предвиђеног расподелом премије.

Међутим, уочава се повољан тренд значајног снижавања вредности рация трошкова по готово свим врстама осигурања, што је позитивно утицало на профитабилност Компаније и коначан закључак о довољности премије осигурања.

Преглед вредности и промене вредности рация трошкова:

Шифра	Врста осигурања	Рацио трошкова у самопридржају		Промена рация трошкова
		2015	2014	
1	2	3	4	5 = 3 - 4
01	Осигурање од последица незгоде	37,57%	48,48%	-10,91%
02	Добровољно здравствено осигурање	29,99%	40,94%	-10,95%
03	Осигурање моторних возила	36,33%	43,46%	-7,13%
04	Осигурање шинских возила	30,19%	43,94%	-13,75%
05	Осигурање ваздухоплова	840,00%	83,15%	756,85%
06	Осигурање пловних објеката	32,73%	43,84%	-11,11%
07	Осигурање робе у превозу	37,82%	49,13%	-11,31%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	44,04%	52,06%	-8,02%
09	Остала осигурања имовине	39,31%	48,13%	-8,82%
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	41,42%	51,56%	-10,14%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	-388,81%	530,32%	-919,13%
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	59,40%	49,38%	10,02%
13	Осигурање од опште одговорности	38,57%	52,54%	-13,97%
14	Осигурање кредита	21,84%	34,43%	-12,59%
15	Осигурање јемства	50,78%	108,88%	-58,10%
16	Осигурање финансијских губитака	43,19%	36,31%	6,88%
18	Осигурање помоћи на путовању	53,77%	70,15%	-16,38%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (01 до 18)		40,79%	50,17%	-9,38%
20	Осигурање живота	33,35%	38,28%	-4,93%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	33,14%	38,35%	-5,21%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		33,33%	38,29%	-4,96%
УКУПНО СВЕ ВРСТЕ ОСИГУРАЊА		40,25%	49,13%	-8,88%

У циљу заштите интереса осигураника и унапређења резултата Компаније потребно је наставити са активностима на плану оптимизације пословања и рационализације трошкова, у циљу даље редукције рация трошкова и стварања основа за понуду конкурентнијих производа осигурања.

II ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Техничке резерве Компаније су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

1. ПОДАЦИ ЗА ОБРАЧУН ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ

Подаци који се користе за обрачун техничких резерви су интерни, највећим делом добијени из информационог система Компаније, предмет су сталних анализа и контрола, како њихове логичке исправности тако и конзистентности тих података са осталим изворима. Коришћени подаци за обрачун техничких резерви, на нивоу врсте осигурања су примерени, комплетни, тачни и конзистентни.

2. ВРСТЕ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ

Техничке резерве (укупно) на дан 31.12.2015. године износе 18.815.104.828 динара и то за животна осигурања 3.310.550.647 динара и за неживотна осигурања 15.504.554.181 динара.

Износи укупних техничких резерви по врстама осигурања:

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Укупно	Резерве за преносне премије	Математичка резерва	Резервисане штете са резервама за трошкове	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте	Резерве за неистекле ризике
а	б	1	2	3	4	6	7	8
01	Осигурање од последица незгоде	625.978	232.430		366.749		0	26.799
02	Добровољно здравствено осигурање	95.804	42.223		46.133		0	7.448
03	Осигурање моторних возила	1.137.775	696.266		350.045		2.690	88.774
04	Осигурање шинских возила	45.448	22.690		22.758		0	0
05	Осигурање ваздухоплова	129.855	40.224		84.563		0	5.068
06	Осигурање пловних објеката	28.191	12.355		15.836		0	0
07	Осигурање робе у превозу	77.219	52.798		7.369		17.052	0
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	1.380.607	474.900		874.194		5.726	25.787
09	Остала осигурања имовине	1.085.379	468.374		612.096		4.909	0
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	9.811.759	5.109.920		4.701.839		0	0
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	45.681	45.672		9		0	0
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	6.830	6.830		0		0	0
13	Осигурање од опште одговорности	861.083	184.126		673.956		0	3.001
14	Осигурање кредита	74.747	6.187		6.999	60.554	0	1.007
15	Осигурање јемства	9.154	0		1		9.153	
16	Осигурање финансијских губитака	17.420	17.302		118			
17	Осигурање трошкова правне заштите	0			0			
18	Осигурање помоћи на путовању	71.624	21.373		50.251			
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		15.504.554	7.433.670	0	7.812.916	60.554	39.530	157.884
20	Осигурање живота	3.289.302		3.283.877	5.425			
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	21.248	1.619		19.629			
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.310.550	1.619	3.283.877	25.054	0	0	0
УКУПНО		18.815.104	7.435.289	3.283.877	7.837.970	60.554	39.530	157.884

У односу на 31.12. претходне године укупне техничке резерве су веће за 1.821.232 хиљаде динара или за 10,72%. Повећање се односи на неживотна осигурања у укупном износу од 1.386.508 хиљада динара или 9,82% и на животна осигурања

(највећим делом повећање математичке резерве) у износу од 434.724 хиљада динара или 15,12%.

Повећање техничких резерви неживотних осигурања односи се на повећање резервисаних штета, које су у односу на 31.12. претходне године веће за 1.546.315 хиљада динара односно 24,68%, затим повећање преносне премије за 1.064.191 хиљаду динара, односно 16,71%, увођење нових техничких резерви за неистекле ризика у износу од 157.884 хиљада динара и за бонусе и попусте у износу од 39.530 хиљада динара. Смањење техничких резерви неживотних осигурања је код резерви за изравнање ризика у износу од 1.421.413 хиљаде динара, односно за 95,01%.

2.1. Износ техничких резерви за преносне премије

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Резерве за преносне премије 31.12.2015	Резерве за преносне премије 31.12.2014	Раст од 31.12.2015	Индекс
а	б	1	2	4=1-2	5=1/2
01	Осигурање од последица незгоде	232.430	228.040	4.390	101,93%
02	Добровољно здравствено осигурање	42.223	45.103	-2.880	93,61%
03	Осигурање моторних возила	696.266	668.487	27.779	104,16%
04	Осигурање шинских возила	22.690	22.498	192	100,85%
05	Осигурање ваздухоплова	40.224	40.004	220	100,55%
06	Осигурање пловних објеката	12.355	12.770	-415	96,75%
07	Осигурање робе у превозу	52.798	51.744	1.054	102,04%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	474.900	424.311	50.589	111,92%
09	Остала осигурања имовине	468.374	594.695	-126.321	78,76%
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	5.109.920	4.038.464	1.071.456	126,53%
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	45.672	54.271	-8.599	84,16%
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	6.830	4.199	2.631	162,66%
13	Осигурање од опште одговорности	184.126	151.911	32.215	121,21%
14	Осигурање кредита	6.187	5.202	985	118,94%
15	Осигурање јемства	0	0	0	
16	Осигурање финансијских губитака	17.302	9.487	7.815	182,38%
17	Осигурање трошкова правне заштите			0	
18	Осигурање помоћи на путовању	21.373	18.293	3.080	116,84%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		7.433.670	6.369.479	1.064.191	116,71%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	1.619	1.470	149	110,14%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		1.619	1.470	149	110,14%
УКУПНО		7.435.289	6.370.949	1.064.340	116,71%

Повећање преносне премије је највећим делом изазвано повећањем преносне премије код осигурања аутоодговорности, као последица повећања фактурисане премије у овој врсти осигурања за 2.678.511 хиљада динара односно 38%. Око половине овог износа је последица повећања цена осигурања аутоодговорности, док је друга половина последица повећања портфеља у осигурању аутоодговорности.

Очекивани просечни број месеци трајања осигуравајућег покрића након обрачуна резерви за преносне премије, по врстама осигурања дат је у наредној табели:

Шифра	Врста осигурања	31.12.2015	31.12.2014
а	б	1	2
01	Осигурање од последица незгоде	7,78	7,89
02	Добровољно здравствено осигурање	7,32	7,66
03	Осигурање моторних возила	8,08	8,04
04	Осигурање шинских возила	6,43	5,84
05	Осигурање ваздухоплова	9,75	9,55
06	Осигурање пловних објеката	7,92	8,77
07	Осигурање робе у превозу	7,96	8,15
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	7,37	7,56
09	Остала осигурања имовине	7,04	7,43
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	8,12	8,49
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	9,91	10,07
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	6,55	6,99
13	Осигурање од опште одговорности	8,46	8,18
14	Осигурање кредита	26,03	21,22
15	Осигурање јемства	0,00	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	5,43	8,26
17	Осигурање трошкова правне заштите		
18	Осигурање помоћи на путовању	3,97	3,91
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		8,01	8,25

Износ техничких резерви за преносне премије обрачунате су у складу са актуарском струком, Одлуком о техничким резервама и Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије.

2.2. Износ техничких резерви за неистекле ризике

Износ техничких резерви за неистекле ризике обрачунат је у укупном износу од 157.884 хиљаде динара.

Резерве за неистекле ризике се први пут утврђују на дан 31.12.2015. године, у складу са новим Законом о осигурању, Одлуком о техничким резервама (НБС) и Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике (Компанија).

На основу Правилника о техничким резервама за неистекле ризике, очекивани износи трошкова су урађени као рацио трошкова за 2015. годину на нивоу врсте осигурања. Очекивани износи штета су за све врсте осигурања, осим за врсте 08, 13 и 14, оцењени као рацио штета за 2015. годину. Врсте осигурања 08, 13, и 14 су испуниле услов из Правилника, да се за рацио штета користи трогодишњи рацио штета, који је код врста 08 и 13 мањи од рација за 2015. годину, а на врсти 14 већи.

Резерве за неистекле ризике по врстама осигурања:

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Резерве за неистекле ризике 31.12.2015	Резерве за неистекле ризике 31.12.2014	Раст од 31.12.2015	Индекс
а	б	1	2	4=1-2	5=1/2
01	Осигурање од последица незгоде	26.799	0	26.799	
02	Добровољно здравствено осигурање	7.448	0	7.448	
03	Осигурање моторних возила	88.774	0	88.774	
04	Осигурање шинских возила	0	0	0	
05	Осигурање ваздухоплова	5.068	0	5.068	
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	
07	Осигурање робе у превозу	0	0	0	
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	25.787	0	25.787	
09	Остала осигурања имовине	0	0	0	
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	0	0	0	
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	0	0	0	
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	
13	Осигурање од опште одговорности	3.001	0	3.001	
14	Осигурање кредита	1.007	0	1.007	
15	Осигурање јемства		0	0	
16	Осигурање финансијских губитака		0	0	
17	Осигурање трошкова правне заштите		0	0	
18	Осигурање помоћи на путовању		0	0	
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		157.884	0	157.884	
22	Допунско осигурање уз осигурање живота		0	0	
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		0	0	0	
УКУПНО		157.884	0	157.884	

Очекивани износи штета и трошкова по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Рацио трошкова 2015. година	Рацио штета 2015. година	Рацио штета 2014. година	Рацио штета 2013. година	Просечан рацио штета	Услов за трогодишњи рацио	Трогодишњи рацио штета	Очекивани рацио штета	Очекивани комбиновани рацио
а	б	1	2	3	4	5=(2+3+4)/3	6	7	8	9=1+8
01	Осигурање од последица незгоде	36,47%	75,06%	67,72%	69,81%	70,86%	0,29%		75,06%	111,53%
02	Добровољно здравствено осигурање	29,99%	87,65%	73,72%	77,99%	79,79%	1,02%		87,65%	117,64%
03	Осигурање моторних возила	34,64%	78,11%	95,39%	74,26%	82,59%	2,53%		78,11%	112,75%
04	Осигурање шинских возила	20,28%	51,04%	41,88%	17,52%	36,81%	6,00%		51,04%	71,32%
05	Осигурање ваздухоплова	24,91%	87,69%	25,40%	62,58%	58,56%	19,64%		87,69%	112,60%
06	Осигурање пловних објеката	31,54%	36,47%	84,89%	40,04%	53,80%	14,56%		36,47%	68,01%
07	Осигурање робе у превозу	29,90%	10,04%	3,28%	15,08%	9,47%	0,70%		10,04%	39,94%
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	28,89%	115,14%	81,21%	28,32%	74,89%	38,29%	76,54%	76,54%	105,43%
09	Остала осигурања имовине	32,30%	42,23%	54,16%	52,99%	49,79%	0,86%		42,23%	74,53%
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	41,09%	43,89%	36,99%	30,84%	37,24%	0,85%		43,89%	84,98%
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	36,59%	0,12%	0,00%	-3,16%	-1,01%	0,07%		0,12%	36,71%
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	33,99%	0,00%	0,00%	-0,39%	-0,13%	0,00%		0,00%	33,99%
13	Осигурање од опште одговорности	25,79%	137,98%	34,23%	40,67%	70,96%	67,58%	75,84%	75,84%	101,63%
14	Осигурање кредита	21,55%	67,62%	62,36%	264,06%	131,35%	264,33%	94,72%	94,72%	116,27%
15	Осигурање јемства	31,93%	0,03%	-0,79%	0,88%	0,04%	0,01%		0,03%	31,96%
16	Осигурање финансијских губитака	31,28%	0,94%	-3,44%	14,32%	3,94%	1,71%		0,94%	32,22%
18	Осигурање помоћи на путовању	53,77%	40,28%	28,60%	37,46%	35,45%	0,74%		40,28%	94,05%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	33,14%	35,57%	35,42%	38,66%	36,55%	0,07%		35,57%	68,71%

Износ техничких резерви за неистекле ризика обрачунат је у складу са актуарском струком, Одлуком о техничким резервама и Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике.

2.3. Износ резерви за бонусе и попусте

Резерве за бонусе и попусте су, у складу са Законом о осигурању, Одлуком о техничким резервама (НБС) и Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте (Компанија), први пут обрачунате на дан 31.12.2015. године у износу од 39.530 хиљада динара.

Резерве за бонусе и попусте по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Резерве за бонусе и попусте 31.12.2015	Резерве за бонусе и попусте 31.12.2014	Раст од 31.12.2015	Индекс
а	б	1	2	4=1-2	5=1/2
01	Осигурање од последица незгоде	0	0	0	
02	Добровољно здравствено осигурање	0	0	0	
03	Осигурање моторних возила	2.690	0	2.690	
04	Осигурање шинских возила	0	0	0	
05	Осигурање ваздухоплова	0	0	0	
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	
07	Осигурање робе у превозу	17.052	0	17.052	
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	5.726	0	5.726	
09	Остала осигурања имовине	4.909	0	4.909	
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	0	0	0	
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	0	0	0	
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	
13	Осигурање од опште одговорности	0	0	0	
14	Осигурање кредита	0	0	0	
15	Осигурање јемства	9.153	0	9.153	
16	Осигурање финансијских губитака		0	0	
17	Осигурање трошкова правне заштите		0	0	
18	Осигурање помоћи на путовању		0	0	
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		39.530	0	39.530	

Износ техничких резерви за бонусе и попусте обрачунат је у складу са актуарском струком, Одлуком о техничким резервама и Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте.

2.4. Износ резервисаних штета

Обрачун техничких резерви у делу резервисаних штета се врши према Правилнику о начину утврђивања износа резервисаних штета.

Резервисане штете су повећане у односу на претходну годину за 1.543.070 хиљада динара односно за 24,51%, као последица доношења новог Правилника о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је Компанија донела у процесу усклађивања са новим Законом о осигурању. Смањење у износу резервисаних штета на врсти осигурања 08 Осигурање имовине од пожара и неких других опасности, је

због значајно веће резервације насталих пријављених штета на дан 31.12.2014. због поплава.

Укупно резервисане штете 31.12.2015. и промена износа у односу на 31.12.2014 по врстама осигурања:

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Резервисане штете са резервама за трошкове 31.12.2015	Резервисане штете са резервама за трошкове 31.12.2014	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
01	Осигурање од последица незгоде	366.749	337.300	29.449	108,73%
02	Добровољно здравствено осигурање	46.133	25.650	20.483	179,86%
03	Осигурање моторних возила	350.045	361.236	-11.191	96,90%
04	Осигурање шинских возила	22.758	18.713	4.045	121,62%
05	Осигурање ваздухоплова	84.563	52.315	32.248	161,64%
06	Осигурање пловних објеката	15.836	13.185	2.651	120,11%
07	Осигурање робе у превозу	7.369	8.411	-1.042	87,61%
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	874.194	1.081.740	-207.546	80,81%
09	Остала осигурања имовине	612.096	536.725	75.371	114,04%
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	4.701.839	3.655.409	1.046.430	128,63%
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	9	0	9	
13	Осигурање од опште одговорности	673.956	146.298	527.658	460,67%
14	Осигурање кредита	6.999	1.492	5.507	469,10%
15	Осигурање јемства	1	0	1	
16	Осигурање финансијских губитака	118	28	90	421,43%
18	Осигурање помоћи на путовању	50.251	28.100	22.151	178,83%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (1 до 18)		7.812.916	6.266.602	1.546.314	124,68%
20	Осигурање живота	5.425	8.064	-2.639	67,27%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	19.629	20.234	-605	97,01%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (20 до 26)		25.054	28.298	-3.244	88,54%
УКУПНО		7.837.970	6.294.900	1.543.070	124,51%

Структура резервисаних штета 31.12.2015:

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Резервисане штете без резерви за трошкове			Резервисане штете са резервама за трошкове		Резерве за трошкове у вези с решавањем и исплатом штета		Укупно резервисане штете
		пријављене а нерешене	од тога рентне штете	настале непријављене	пријављене а нерешене	настале непријављене	пријављене а нерешене	настале непријављене	
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Осигурање од последица незгоде	44.580		293.952	48.296	318.453	3.716	24.501	366.749
2	Добровољно здравствено осигурање	2.318		40.539	2.495	43.638	177	3.099	46.133
3	Осигурање моторних возила	112.922		210.569	122.191	227.853	9.269	17.284	350.044
4	Осигурање шинских возила	334		20.942	357	22.401	23	1.459	22.758
5	Осигурање ваздухоплова	66.412		12.442	71.219	13.343	4.807	901	84.562
6	Осигурање пловних објеката	10.550		4.130	11.381	4.455	831	325	15.836
7	Осигурање робе у превозу	3.100		3.708	3.356	4.013	256	305	7.369
8	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	365.839		475.592	380.083	494.110	14.244	18.518	874.193
9	Остала осигурања имовине	155.787		411.238	168.170	443.926	12.383	32.688	612.096
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	2.598.903	675.241	1.699.413	2.842.886	1.858.952	243.983	159.539	4.701.838
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	0		9	0	9	0	0	9
13	Осигурање од опште одговорности	264.204	2.833	359.254	285.604	388.353	21.400	29.099	673.957
14	Осигурање кредита	0		6.452	0	6.999	0	547	6.999
16	Осигурање финансијских губитака	0		113	0	118	0	5	118
18	Осигурање помоћи на путовању	3.620		42.496	3.945	46.307	325	3.811	50.252
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.628.569	678.074	3.580.850	3.939.983	3.872.931	311.414	292.081	7.812.914
20	Осигурање живота	5.425		0	5.425	0	0	0	5.425
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	6.030		13.599	6.030	13.599	0	0	19.629
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		11.455	0	13.599	11.455	13.599	0	0	25.054
УКУПНО		3.640.024	678.074	3.594.449	3.951.438	3.886.530	311.414	292.081	7.837.968

Пријављене нерешене штете без резерви за трошкове (у хиљадама динара):

Шифра	Врста осигурања	Резервисане пријављене а нерешене штете без резерви за трошкове 31.12.2015	Резервисане пријављене а нерешене штете без резерви за трошкове 31.12.2014	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
1	Осигурање од последица незгоде	44.580	55.819	-11.239	79,87%
2	Добровољно здравствено осигурање	2.318	250	2.068	927,20%
3	Осигурање моторних возила	112.922	102.364	10.558	110,31%
4	Осигурање шинских возила	334	7.862	-7.528	4,25%
5	Осигурање ваздухоплова	66.412	40.000	26.412	166,03%
6	Осигурање пловних објеката	10.550	3.789	6.761	278,44%
7	Осигурање робе у превозу	3.100	3.600	-500	86,11%
8	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	365.839	929.980	-564.141	39,34%
9	Остала осигурања имовине	155.787	251.520	-95.733	61,94%
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	2.598.903	2.150.276	448.627	120,86%
13	Осигурање од опште одговорности	264.204	64.424	199.780	410,10%
14	Осигурање кредита	0	10	-10	0,00%
18	Осигурање помоћи на путовању	3.620	2.875	745	125,91%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.628.569	3.612.769	15.800	100,44%
20	Осигурање живота	5.425	8.039	-2.614	67,48%
21	Рентно осигурање	0	0	0	
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	6.030	7.034	-1.004	85,73%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		11.455	15.073	-3.618	76,00%
УКУПНО		3.640.024	3.627.842	12.182	100,34%

Износ насталих пријављених нерешених штета се врши проценом сваке штете појединачно. Укупан износ резервације за настале пријављене штете је остао на нивоу прошле године. Значајније је смањен износ на врсти 08 (прошлогодишње поплаве), а повећан је износ резерви на врсти 10, једним делом и због примене одредбе нове Одлуке о техничким резервама, где се приликом капиталисања ренти узима у обзир и очекивано повећање ренти. Компанија је приликом обрачуна капиталисаних износа ренти користила дисконтни фактор 5% и очекивано повећање ренти од 3% (обрачунски је применила дисконтни фактор од 2%). По овом основу капиталисани износи ренти су већи за 159.030 хиљада динара у односу на капиталисане износе са дисконтом 5% који су примењени на дан 31.12.2014. године. То је и разлог због кога су капиталисани износи ренти већи за 31,44% у односу на капиталисане износе на дан 31.12.2014. године.

Резерва за рентне штете без резерви за трошкове (у хиљадама динара):

Шифра	Врста осигурања	Резерве за рентне штете без резерви за трошкове 31.12.2015.	Резерве за рентне штете без резерви за трошкове 31.12.2014.	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	675.241	513.485	161.756	131,50%
13	Осигурање од опште одговорности	2.833	2.415	418	117,31%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		678.074	515.900	162.174	131,44%

Резерве за настале пријављене штете обрачунате су у складу са актурском струком, прописима и Правилником Компаније.

Настале непријављене штете (у хиљадама динара):

Шифра	Врста осигурања	настале непријављене без резерви за трошкове 31.12.2015	настале непријављене без резерви за трошкове 31.12.2014	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
1	Осигурање од последица незгоде	293.952	251.645	42.307	116,81%
2	Добровољно здравствено осигурање	40.539	23.171	17.368	174,96%
3	Осигурање моторних возила	210.569	227.687	-17.118	92,48%
4	Осигурање шинских возила	20.942	9.832	11.110	213,00%
5	Осигурање ваздухоплова	12.442	8.162	4.280	152,44%
6	Осигурање пловних објеката	4.130	8.164	-4.034	50,59%
7	Осигурање робе у превозу	3.708	4.082	-374	90,84%
8	Осигурање имовине од пожара и других опасности	475.592	65.302	410.290	728,30%
9	Остала осигурања имовине	411.238	243.013	168.225	169,22%
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	1.699.413	1.147.175	552.238	148,14%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	9	0	9	
13	Осигурање од опште одговорности	359.254	69.481	289.773	517,05%
14	Осигурање кредита	6.452	1.370	5.082	470,95%
15	Осигурање јемства	1	0	1	
16	Осигурање финансијских губитака	113	26	87	434,62%
18	Осигурање помоћи на путовању	42.496	22.712	19.784	187,11%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.580.850	2.081.822	1.499.028	172,01%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	13.599	13.117	482	103,67%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		13.599	13.117	482	103,67%
УКУПНО		3.594.449	2.094.939	1.499.510	171,58%

Најзначајније повећање износа резервисаних штета од 1.499.510 хиљада динара, односно за 71,58% је у делу насталих непријављених штета, због примене новог Правилника који је усклађен са новом Одлуком о техничким резервама. Износи насталих непријављених штета на врстама осигурања 04 Осигурање шинских возила, 05 Осигурање ваздухоплова, 06 Осигурање пловних објеката, 07 Осигурање робе у превозу, 11 Осигурање одговорности због употребе ваздухоплова, 12 Осигурање одговорности због употребе пловних објеката, 14 Осигурање кредита, 15 Осигурање јемства, 16 Осигурање финансијских губитака, 17 Осигурање трошкова правне заштите и 22 Допунско осигурање уз осигурање живота се врши Паушалном методом док се обрачун на врстама осигурања 01 Осигурање од последица незгоде, 02 Добровољно здравствено осигурање, 03 Осигурање моторних возила, 08 Осигурање имовине од пожара и других опасности, 09 Остала осигурања имовине, 10 Осигурање од одговорности због употребе моторних возила, 13 Осигурање од опште одговорности и 18 Осигурање помоћи на путовању врши стохастичким Маск-овим моделом уз обавезно одређивање интервала поверења који ће задовољити и ЛАТ тест који се врши одвојено.

Приликом првог дела обрачуна је за врсту 10 коришћен интервал поверења од 90%, а за остале врсте осигурања је коришћен интервал од 80%. После првог дела обрачуна је урађен ЛАТ тест који је показао на врсти 08 дефицит у износу 339.979 хиљада динара и на врсти 09 дефицит од 105.456 хиљада динара. После теста извршена је корекција интервала поверења на врсти 08 на 99,796365%, а на врсти 09 на 97,355541%, тако да је поновљени ЛАТ тест показао да је резервација довољна на свим врстама осигурања које се раде Маск-овим моделом.

У троугловима за обрачун Маск-овим моделом су искључене две екстремне штете:

- на врсти 08 штета број 1810-41-6005150015, осигураник Телеком Србија, настала 23.2.2015. године, пријављена 2.3.2015. године, ликвидирана 26.6.2015. године на износ од 1.335.430 хиљада динара. Ова штета је ликвидирана на износ трогодишњег просека у претходним годинама на врсти осигурања 08 и укључивање ове штете у троугао би дао искривљену слику приликом обрачуна резервације.
- на врсти 09 штета број 1740-41-5034250005, осигураник ЈП ЕПС Београд, настала 3.12.2005. године, пријављена 6.12.2005. године, ликвидирана на износ од 620.000 динара у 2006. години и 337.911 у 2008. године.

Искључење наведених штета је у складу са актуарском струком и неће угрозити трајно испуњење обавезе Компаније.

У складу са Правилником Компаније, приликом обрачуна резервисаних штета Компанија не врши умањивања решених штета за наплаћена регресна потраживања.

У складу са Правилником Компаније приликом обрачуна износа резервисаних штета Компанија не врши дисконтовања резервисаних штета.

Компанија је вршила поређење резервисаних насталих пријављених штета на дан 31.12.2014. године сопственог портфеља, са ликвидацијом и пререзервацијом ових

штета до дана 31.12.2015. године. Урађен је бруто run-off тест (поређење свих ових штета из резервације са ликвидацијом и пререзервацијом до 31.12.2015) и нето run-off тест где се врши поређење износа резервације и износа ликвидације поткупа ових штета које су потпуно ликвидирани у последњој години. Резултати су дати у наредним табелама:

Резултати бруто run-off теста резервисаних насталих пријављених штета 31.12.2014:

ВО	Резервисано 31.12.2014		одбијено		ликвидирано до 31.12.2015		резервисано 31.12.2015		прецењено/ потцењено	прецењено/ потцењено
	број	износ	број	износ резервације 31.12.2014	број	износ ликвидације	број	износ резервације 31.12.2015		
01	278	53.946.537	47	10.430.640	144	20.349.992	87	23.761.046	9.835.499	18,23%
02	4	250.000	1	0	1	0	2	440.000	-190.000	-76,00%
03	344	102.127.845	46	10.185.330	252	37.561.941	46	61.726.304	2.839.601	2,78%
04	8	7.862.000	2	112.000	6	9.706.244			-1.844.244	-23,46%
05	4	39.999.707			2	16.921.110	2	5.337.733	17.740.864	44,35%
06	8	3.788.600	1	0	5	2.160.950	2	3.170.000	-1.542.350	-40,71%
07	3	3.600.000			2	1.427.039	1	3.100.000	-927.039	-25,75%
08	117	919.452.727	11	23.290.000	71	636.506.357	35	155.600.120	127.346.250	13,85%
09	271	250.543.560	77	18.203.471	162	215.629.360	32	111.905.331	-76.991.131	-30,73%
10	2.661	1.636.791.081	192	72.183.103	1.163	539.918.719	1.306	1.162.202.049	-65.329.686	-3,99%
13	120	61.863.728	16	6.901.724	34	7.388.628	70	60.568.028	-6.092.928	-9,85%
14	1	10.000	1	10.000					10.000	100,00%
18	10	2.875.000	3	330.000	2	1.051.432	5	3.620.000	-1.796.432	-62,48%
20	53	8.038.800	2	227.800	26	3.032.358	25	3.675.800	1.330.642	16,55%
22	156	7.034.300	7	116.400	47	3.168.329	102	3.300.200	565.771	8,04%
укупно	4.039	3.098.183.885	407	141.990.468	1.917	1.494.822.459	1.715	1.598.406.611	4.954.816	0,16%

Тест је показао да прошлогодишња резервација насталих пријављених штета је на граничном нивоу. На две врсте осигурања постоји дефицит и то 09 Остала осигурања имовине и 10 Осигурање од одговорности због употребе моторних возила.

На врсти 09 узрок су две судске штете :

- „1119-41-5012000011“, лом машина из 2011. године, резервисана 31.12.2014. на износ од 6.878.526 динара, а 31.12.2015. резервисана на износ од 75.000.000 динара (разлика 68.121.474 динара).
- „1197-41-4100420008“, усеви и плодови, из 2008. године, резервисана на износ од 8.750.000, а ликвидирана на износ од 30.776.380 динара (разлика - 22.026.380 динара). Ова штета узрокује и негативан нето run-off на врсти 09.

Разлике у резервацији и ликвидацији су проистекле током судског поступка (различита вештачења и судске одлуке.

На врсти 10 узрок је преиспитивање резервисаних износа насталих пријављених штета 31.12.2014. године. Када се посматрају штете (без ренти) које су биле у попису резервисаних штета на оба датума, а нису имале ликвидацију у току 2015. године установљено је повећање износа од 116.449.021 динар, што је узроковало негативан бруто run-off на овој врсти осигурања.

Закључак је да негативне вредности бруто run-off теста (осим штете усева и плодова) су проузроковане преиспитивањем резервисаних износа насталих пријављених штета

и поправљањем стања у овом делу (а то се може закључити и из резултата нето run-off теста).

Поред наведеног, измењен је обрачун насталих непријављених штета, са маргином ризика која ће бити довољна за штете из члана 33. Одлуке о техничким резервама под 2), 3) и 4).

Резултати нето run-off теста резервисаних насталих пријављених штета на дан 31.12.2014:

потпуно ликвидирано до 31.12.2015				
	број	износ резервације 31.12.2014	износ ликвидације	прецењено/ потцењено
01	144	21.231.401	19.980.466	5,89%
02	1	50.000	0	100,00%
03	252	37.665.817	37.204.391	1,23%
04	6	7.750.000	9.706.244	-25,24%
05	2	25.000.000	16.921.110	32,32%
06	5	2.168.600	2.160.950	0,35%
07	2	500.000	1.427.039	-185,41%
08	71	590.005.465	426.506.357	27,71%
09	162	189.632.493	215.629.360	-13,71%
10	1.163	479.689.779	460.138.336	4,08%
13	34	9.404.260	6.888.628	26,75%
18	2	875.000	1.051.432	-20,16%
20	26	4.135.200	3.032.358	26,67%
22	47	3.698.900	2.968.329	19,75%
укупно	1.917	1.371.806.914	1.203.615.000	12,26%

Пошто је ово прва година примене новог Правилника о начину утврђивања износа резервисаних штета, није било могуће упоредити примену овог Правилника са искуством. У Правилнику је прописано да се од 31.12.2016. године врши поређење укупних резервисаних пријављених и непријављених штета на дан 31.12.2015, као и поступање односно начин повећавања резервације (насталих непријављених штета) у случају неповољних резултата.

Сprovedеним поређењем са искуством није утврђено системско одступање износа резервисаних штета.

Спровођење теста довољности укупно резервисаних штета се по Правилнику о начину утврђивања износа резервисаних штета врши као саставни део обрачуна насталих непријављених штета.

Резултати теста адекватности резервисаних штета после обрачуна са полазним вредностима интервала поверења по врстама осигурања:

	RBNS на дан 31.12. без ренти	IBNR на дан 31.12.	RBNS настале пре 1.1.2005	Износ за поређење	Резервација добијена тестом	Потцењеност/ прецењеност
1	2	3	4	5=2+3-4	6	7=6-5
01	44.579.933	293.952.000	1.000.000	337.531.933	304.232.533	-33.299.400
02	2.317.700	40.539.000		42.856.700	31.517.956	-11.338.744
03	112.922.268	210.569.000	10.600.000	312.891.268	292.565.281	-20.325.987
08	365.838.892	135.613.000	32.510.000	468.941.892	808.920.399	339.978.507
09	155.786.992	305.782.000	5.500.000	456.068.992	561.524.505	105.455.513
10	1.923.662.080	1.699.413.000	301.217.937	3.321.857.143	3.167.038.113	-154.819.030
13	261.370.672	359.254.000	500.000	620.124.672	191.394.254	-428.730.418
18	3.620.000	42.496.000		46.116.000	34.591.987	-11.524.013
укупно	2.870.098.536	3.087.618.000	351.327.937			

Тест довољности је показао потцењеност резервације на врстама 08 и 09, па је подигнут интервал поверења на врсти 08 на 99,796365%, а на врсти 09 на 97,355541%. После обрачуна насталих непријављених штета са новим интервалима поверења на ове две врсте добијен је следећи резултат на тесту:

	RBNS на дан 31.12. без ренти	IBNR на дан 31.12.	RBNS настале пре 1.1.2005	Износ за поређење	Резервација добијена тестом	Потцењеност/ прецењеност
1	2	3	4	5=2+3-4	6	7=6-5
01	44.579.933	293.952.000	1.000.000	337.531.933	304.232.533	-33.299.400
02	2.317.700	40.539.000		42.856.700	31.517.956	-11.338.744
03	112.922.268	210.569.000	10.600.000	312.891.268	292.565.281	-20.325.987
08	365.838.892	475.592.000	32.510.000	808.920.892	808.920.399	-493
09	155.786.992	411.238.000	5.500.000	561.524.992	561.524.505	-487
10	1.923.662.080	1.699.413.000	301.217.937	3.321.857.143	3.167.038.113	-154.819.030
13	261.370.672	359.254.000	500.000	620.124.672	191.394.254	-428.730.418
18	3.620.000	42.496.000		46.116.000	34.591.987	-11.524.013
укупно	2.870.098.536	3.533.053.000	351.327.937			

Износ насталих непријављених штета је обрачунат у складу са актуарском струком, прописима, Одлуком о техничким резервама и Правилником Компаније и обезбеђује трајно испуњење обавеза Компаније.

2.4.1. Резерве за трошкове у вези са решавањем и исплатом штета (у хиљадама динара):

Шифра	Врста осигурања	Укупно резерве за трошкове 31.12.2015	Укупно резерве за трошкове 31.12.2014	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
1	Осигурање од последица незгоде	28.217	29.836	-1.619	94,57%
2	Добровољно здравствено осигурање	3.276	2.229	1.047	146,97%
3	Осигурање моторних возила	26.553	31.185	-4.632	85,15%
4	Осигурање шинских возила	1.482	1.020	462	145,29%
5	Осигурање ваздухоплова	5.708	4.153	1.555	137,44%
6	Осигурање пловних објеката	1.156	1.232	-76	93,83%
7	Осигурање робе у превозу	561	728	-167	77,06%
8	Осигурање имовине од пожара и других опасности	32.762	86.458	-53.696	37,89%
9	Остала осигурања имовине	45.071	42.192	2.879	106,82%
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	403.522	357.957	45.565	112,73%
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	0	0	0	
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних објеката	0	0	0	
13	Осигурање од опште одговорности	50.499	12.393	38.106	407,48%
14	Осигурање кредита	547	112	435	488,39%
15	Осигурање јемства	0	0	0	
16	Осигурање финансијских губитака	5	2	3	250,00%
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0	0	
18	Осигурање помоћи на путовању	4.136	2.513	1.623	164,58%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		603.495	572.010	31.485	105,50%
20	Осигурање живота	0	25	-25	0,00%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	0	83	-83	0,00%
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		0	108	-108	0,00%
УКУПНО		603.495	572.118	31.377	105,48%

Резервација за трошкове у вези са решавањем и исплатом штета се врши паушалном методом. Метода обрачуна за крај године није промењена у односу на претходни Правилник. Раст резерви за трошкове за ликвидацију и исплату штета не прати раст остале резервације. Узрок је смањење коефицијената трошкова за ликвидацију и исплату штета у односу на претходне године. Да су коефицијенти трошкова остали као што су били 2014. године резервација за трошкове би била већа за 125.120 хиљада динара. Смањење трошкова је последица пословне политике смањења свих трошкова у Компанији.

Износ резерви за трошкове у вези са решавањем и исплатом штета обрачунат је у складу са актуарском струком, прописима, Одлуком о техничким резервама и Правилником Компаније.

Укупан износ резервисаних штета је утврђен у складу са актуарском струком, прописима, Одлуком о техничким резервама и обезбеђује трајно испуњење обавеза Компаније.

2.5. Резерве за изравнање ризика

Резерве за изравнање ризика обрачунате су у укупном износу од 60.554 хиљаде динара и односе се само на врсту осигурања 14 Осигурање кредита.

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Резерве за изравнање ризика 31.12.2015	Резерве за изравнање ризика 31.12.2014	Раст од 31.12.2014	Индекс
а	б	1	2	3=1-2	4=1/2
01	Осигурање од последица незгоде		80.009	0	0,00%
02	Добровољно здравствено осигурање		0	0	
03	Осигурање моторних возила		0	0	
04	Осигурање шинских возила		0	0	
05	Осигурање ваздухоплова		0	0	
06	Осигурање пловних објеката		0	0	
07	Осигурање робе у превозу		57.178	0	0,00%
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности		0	0	
09	Остала осигурања имовине		0	0	
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила		1.216.100	0	0,00%
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова		0	0	
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката		2.290	0	0,00%
13	Осигурање од опште одговорности		50.465	0	0,00%
14	Осигурање кредита	60.554	60.963	60.554	99,33%
15	Осигурање јемства		0	0	
16	Осигурање финансијских губитака		1.264	0	0,00%
17	Осигурање трошкова правне заштите			0	
18	Осигурање помоћи на путовању		13.697	0	0,00%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (1 до 18)		60.554	1.481.966	60.554	4,09%

Компанија је, у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за резерве за изравнање ризика, обрачунала резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 Осигурање кредита. Због промене законске регулативе и промене Правилника је дошло до смањења резерви за изравнање ризика у износу од 1.481.966 хиљада динара.

Обрачун резерви за изравнање ризика је извршен у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика.

2.6. Математичка резерва

Формирање и обрачун техничких резерви у делу математичке резерве извршен је у складу са Техничким основама осигурања живота, Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве осигурања живота Компаније и Одлуком о техничким резервама («Службени гласник РС» бр. 42/2015).

Укупна математичка резерва осигурања живота на дан 31.12.2015. године износи 3.283.877.259 динара. Учешће реосигураваача у математичкој резерви износи 2.518.894 динара, тако да резерва у самопридржају износи 3.281.358.365 динара.

Математичка резерва капитализираних осигурања (без резерве добити и резерве будућих трошкова код капитализираних осигурања) износи 190.882.525 динара.

Резерва приписане добити износи 45.434.866 динара и укључена је у укупну математичку резерву.

Резерва будућих трошкова, која је такође саставни део математичке резерве износи 3.484.699 динара. Резерва будућих трошкова први пут је формирана на дан 31.12.2015. године у складу са новом Одлуком о техничким резервама и Правилником Компаније. Ова резерва се формира код капитализираних осигурања и активних са уговореном једнократном премијом осигурања.

Математичка резерва по врстама осигурања:

у РСД

Шифра тарифе	Врста осигурања	Укупна математичка резерва	Учешће реосигураваача	Математичка резерва у самопридржају
2001	Осигурање живота за случај смрти	17.025.150	2.518.894 ¹	14.506.256
2003	Мешовито осигурање живота (за случај смрти и доживљења)	3.167.088.588	0	3.167.088.588
2004	Осигурање са тачно утврђеним роком исплате (терм-фикс)	99.763.521	0	99.763.521
УКУПНО		3.283.877.259	2.518.894	3.281.358.365

Математичка резерва по уговореним валутама:

Валута	Математичка резерва у самопридржају	Учешће реосигураваача у резерви	Укупна математичка резерва у валути	Математичка резерва у самопридржају	Учешће реосигураваача у резерви	Укупна математичка резерва
	У ВАЛУТИ			У ДИНАРИМА		
РСД	2.575.081.755 ²	13.510	2.575.095.265	2.575.081.755	13.510	2.575.095.265
ДЕВИЗНО				706.276.610	2.505.384	708.781.994
EUR	5.090.842	16.557	5.107.398	619.179.222	2.013.706	621.192.928
CHF	399.835	4.370	404.204	44.990.620	491.678	45.482.298
USD	32.799	0	32.799	3.648.758	0	3.648.758
ATS	4.350.995	0	4.350.995	38.458.010	0	38.458.010
УКУПНО				3.281.358.365	2.518.894	3.283.877.259

¹ Учешће реосигураваача се односи на учешће у преносној премији која у осигурању живота представља саставни део математичке резерве.

² У износ математичке резерве је укључен и установљени износ дорезервације по LAT тесту од 31.307.349,48 РСД.

Обрачун математичке резерве осигурања живота на дан 31.12.2015. године урађен је сходно правилима актуарске струке и применом адекватних метода обрачуна, посебно за осигурања за случај смрти и доживљења и ризико осигурања (за случај смрти), за активна и капитализирана динарска и девизна осигурања, за уговорене осигуране суме и додатне осигуране суме (приписану добит). Посебно је обрачуната и резерва будућих трошкова за осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије.

Обрачун резерви је урађен применом нето проспективне методе за сваку појединачну полису.

Износ математичке резерве по полисама виши је од износа загарантоване откупне вредности код осигурања за случај смрти и доживљења. Код ризико осигурања уговарач осигурања нема право на откуп.

Приликом обрачуна математичке резерве примењене су исте каматне стопе и таблице вероватноћа из Тарифног система животних осигурања. Примењена каматна стопа за полисе уговорене у страним валутама је 3% годишње што је у складу са Одлуком о техничким резервама. За све полисе уговорене до 01.10.2010. године примењене су Таблице вероватноћа смртности СФРЈ из 1980-1982. године и рачунска каматна стопа од 7,5% за динарска осигурања, а након тога Таблице смртности Републике Србије из 2001-2003 за укупну популацију и рачунска каматна стопа од 6% за динарска осигурања. У складу са новим Техничким основама животних осигурања нове Таблице вероватноћа смртности из 2010-2012. године примењиваће се за уговоре који се буду закључивали у априлу 2016. године, а по којима ће се вршити и обрачун математичке резерве. Упоређујући добијене вредности математичке резерве на узорку већем од 50% полиса мешовитог осигурања у динарима занемарљива је разлика математичке резерве утврђене по најновим Таблицама смртности, односно већа је за само 0,1%, тако да се може констатовати да су у обрачунима примењене адекватне таблице смртности.

Провером довољности, односно адекватности математичке резерве - применом LAT теста у осигурању живота појединачно по полисама утврђена је недовољност резерве код динарских осигурања закључених до 01.10.2010. године код којих је у тарифу премија укалкулисана каматна стопа од 7,5%. Недовољност резервације утврђена је код осигурања за случај смрти и доживљења (мешовито осигурање) и осигурања живота са тачно утврђеним роком исплате (term-fix осигурање). Ради опрезности извршена је дорезервација математичке резерве и поред тога што је за укупна осигурања уговорена у динарима утврђен довољан износ математичке резерве. За сва ризико осигурања, динарска осигурања са рачунском каматном стопом од 6% и сва девизна осигурања утврђен је довољан износ формиране резерве. Приликом тестирања довољности резерве коришћене су адекватне претпоставке и историјски статистички подаци Компаније о смртности осигураника, трошковима осигурања, вероватноћи раскида осигурања, откупа и капитализације током дужег временског периода, и примењене реалне стопе приноса на безризичне хартије од вредности за дисконтовање, односно за утврђивање садашње вредности очекиваних/будућих

токова готовине (премија, штета, откупне вредности активних и редукованих осигурања, доживљења, трошкова осигурања). Крива стопе приноса у LAT тесту посебно је утврђена за динарска и девизна осигурања. Приликом провере довољности математичке резерве све претпоставке су опрезно биране.

На дан 31.12.2015. по LAT тесту утврђен је износ којим је извршена дорезервација математичке резерве динарских осигурања:

Шифра НБС	Врста осигурања	Износ дорезервације математичке резерве у РСД
2003	Осигурање за случај смрти и доживљења	30.086.623,67
2004	Осигурање за случај смрти и доживљења са тачно утврђеним роком исплате	1.220.725,81
УКУПНО		31.307.349,48

Математичка резерве је утврђена у складу са актуарском струком, прописима и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве животних осигурања. Примена LAT теста обезбеђује задовољење принципа адекватности каматне стопе примењене у обрачуну математичке резерве.

Стање математичке резерве на дан 31.12.2015. без утврђеног износа дорезервације је 3.252.569.910 динара и веће је у односу на претходну годину за 14,28%.

Укључујући наведени износ дорезервације, математичка резерва на дан 31.12.2015. г. у односу на претходну пословну годину је већа за 15,38% (посматрано у динарским износима).

Обзиром на резултат провере довољности обрачунате математичке резерве и приказивања у пословним књигама укупног износа са дорезервацијом, може се констатовати да је формирана математичка резерва довољна за измирење обавеза по свим уговорима и да су коришћене адекватне актуарске и статистичке методе, претпоставке, подаци и рачунско-статистичке вредности за њен обрачун.

Уговорена гарантована каматна стопа и просечна стопа по LAT тесту:

Валута	Приводи и валуте са гарантованим каматним стопама и LAT тест чија је вредност ушла у укупан износ математичке резерве	Уговорена гарантована каматна стопа коришћена у тарифама, валутама и по LAT тесту	Износ математичке резерве у РСД	Каматна стопа по валутама пондерисана математичком резервом
РСД	За све производе уговорене до 01.10.2010	7,50%	888.484.717	6,52%

РСД	За све производе уговорене од 01.10.2010	6,00%	1.655.303.199	
РСД	по LAT тесту за осигурања за случај смрти и доживљења просечна стопа коришћена за уговоре у РСД	5,56%	31.307.349	5,56%
УКУПНО ЗА УГОВОРЕ ЗАКЉУЧЕНЕ У РСД			2.575.095.265	6,51%
ДЕВИЗЕ	Сви производи уговорени у свим страним валутама	3,00%	708.781.994	3,00%
УКУПНО ЗА УГОВОРЕ ЗАКЉУЧЕНЕ У СТАРНОЈ ВАЛУТИ			708.781.994	3,00%
УКУПНА МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА НА ДАН 31.12.2015 у РСД			<u>3.283.877.259</u>	

Каматна стопа која се користи у обрачуна математичке резерве једнака је највишој каматној стопи која је утврђена Одлуком о техничким резервама.

Износ средстава математичке резерве по валутама и стопа приноса:

Средства	Износ средстава у РСД	Стопа приноса
Динарска	2.490.866.551,58	1,84%
Девизна	793.010.707,33	4,06%
Укупно	3.283.877.258,91	-

На крају 2015. обезбеђено је покриће математичке резерве као и **валутна усклађеност** средстава и резерве у динарима и девизама. Код валутне усклађености може се уочити занемарљиво одступање што је оправдано обзиром да се одлуке о пласману средстава доносе знатно раније од датума обрачуна математичке резерве.

Приноси по основу депоновања средстава математичке резерве – Реализована стопа приноса на инвестирана динарска средства у износу од 1,84% (обрачуната као однос нето добитка из инвестиционе активности у динарима и просечног стања инвестираних средстава у РСД) представља доста нижу вредност у односу на уговорене гарантоване каматне стопе код динарских осигурања. На ниску приносну стопу инвестираних средстава математичке резерве у 2015. години, највећи утицај су имали негативни ефекти по основу процене вредности инвестиционих некретнина у износу од 30,3 милиона динара. Уколико изузмемо ефекат процене инвестиционих некретнина приносна стопа на инвестирана средства математичке резерве би износила 3,7%. Поред тога на пад стопе приноса утицали су и тржишни фактори, пре свега смањење референтне каматне стопе и пад вредности каматних стопа на депонована средства код пословних банака (орочених и по виђењу). Одређене инвестиционе некретнине нису биле у активном закупу у целокупном периоду, већ у другом делу године, тако да нису доносиле приходе по основу закупнина осим у последњим месецима, али је њихова вредност садржана у основици помоћу које се одређује приносна стопа. Реализована релативно висока стопа приноса на инвестирана средства у еврима од 4,06% резултат је улагања у државне хартије од вредности у ранијим годинама када су тржишне каматне стопе биле више. Такође,

рачуноводственом класификацијом тих хартија као хартија од вредности које се држе до доспећа елиминисан је каматни ризик на профитабилност портфолиа.

Модификовано трајање математичке резерве и средстава за покриће математичке резерве:

Математичка резерва (у годинама) ³		Средства математичке резерве (у годинама) ⁴	
Динарска осигурања	3,96	Динарска	4,05
Девизна осигурања	7,40	Девизна	1,01
Укупно	4,68	Укупно	3,31

Рочна усклађеност – Трајање динарског дела портфолиа износи 4,05 док трајање математичке резерве износи 3,96 тако да се може сматрати да је постигнута рочна усклађеност. Трајање девизних средстава од 1,01 вишеструко је мање од трајања математичке резерве које износи 7,40. Разлози за рочну неусаглашеност средстава и математичке резерве су условљени објективним нивоом развијености домаћег тржишта капитала и расположивости квалитетних финансијских инструмената у која би се могла инвестирати средства математичке резерве. У наредној години, у складу са распоредом примарних аукција и понудом ХОВ, Компанија ће реинвестирати средства која доспевају у текућој години у ХОВ са джим роковима доспећа (планирана аукција 10годишњих државних обвезница у априлу) и тиме повећати вредност трајања средстава и обезбедити усклађеност са трајањем математичке резерве. Очекује се да ће Компанија у првој половини 2016. године значајно смањити гепове трајања. На укупном нивоу математичке резерве и средстава није значајна разлика у модификованом трајању због мањег учешћа девизних осигурања у укупном портфељу.

Компанија не спроводи животна осигурања везана за јединице инвестиционих фондова тако да и не формира резерве за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику.

У наредним табелама дато је стање и промена математичке резерве по тарифама посебно за активна и капитализирана осигурања, резерву добити и резерву будућих трошкова. Како би се избегао ефекат курсних разлика промена резерве је приказана у уговореним валутама.

³ Из обрачуна су искључене истекле полисе мешовитих осигурања по којима још нису поднети захтеви за исплату накнаде из осигурања и због тога се и даље држе у резерви у висини уговорене осигуране суме.

⁴ Из обрачуна је искључена готовина која износи 3,7% средстава математичке резерве.

СТРУКТУРА МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

	Активна осигурања				Капитализирана осигурања				Укупна математичка резерва				
Шифра тарифе	Активна осигурања	Резерва добити	Резерва будућих трошкова	Укупно	Капитализирана осигурања	Резерва добити	Резерва будућих трошкова	Укупно	Математичка резерва	Резерва добити	Резерва будућих трошкова	Дорезервац ија утврђена LAT тестом	Укупно
1	2	3	4	5(2+3+4)	6	7	8	9(6+7+8)	10(2+6)	11(3+7)	12(4+8)	13	14(10+11+12+13)
2001	17.025.150	0	0	17.025.150	0	0	0	0	17.025.150	0	0	0	17.025.150
2003	2.903.296.177	35.423.367	1.622.913	2.940.342.457	184.862.485	10.011.499	1.785.523	196.659.507	3.088.158.662	45.434.866	3.408.436	30.086.624	3.167.088.588
2004	92.446.493	0	0	92.446.493	6.020.040	0	76.263	6.096.302	98.466.533	0	76.263	1.220.726	99.763.521
УКУПНО	3.012.767.820	35.423.367	1.622.913	3.049.814.100	190.882.525	10.011.499	1.861.786	202.755.810	3.203.650.345	45.434.866	3.484.699	31.307.349	3.283.877.259

СТАЊЕ И МЕЂУГОДИШЊА ПРОМЕНА МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ЗА АКТИВАНА ОСИГУРАЊА, ДОБИТ И РЕЗЕРВУ
БУДУЋИХ ТРОШКОВА ПО АКТИВНИМ ОСИГУРАЊИМА

у уговореној валути

ВАЛУТА	Шифра тарифе	Активна осигурања 31.12.2015			Активна осигурања 31.12.2014		Промена резерве активних осигурања 31.12.		Промена резерве добити по активним осигурањима 31.12.		Промена резерве будућих трошкова по активним осигурањима (2015-2014)-100% повећање
		МР активних осигурања	МР добити	МР будућих трошкова	МР активних осигурања	МР добити	износ (2015-2014)	релативни однос (2015/2014)	износ (2015-2014)	релативни однос (2015/2014)	
РСД	2001	4.272.687	0	0	3.133.882	0	1.138.805	136,34%	0		0
	2003 индивидуално	2.333.734.622	35.423.367	2.258	2.047.511.247	38.100.439	286.223.375	113,98%	-2.677.072	92,97%	2.258
	2003 групно	0	0	0	7.883.420	4.464.987	-7.883.420		-4.464.987		0
	2004	51.590.270	0	0	42.866.969	0	8.723.301	120,35%	0		0
	укупно	2.389.597.579	35.423.367	2.258	2.101.395.518	42.565.426	288.207.018	113,71%	-7.142.060	83,22%	2.258
CHF	2001	19.987	0	0	17.115	0	2.872	116,78%	0		0
	2003	332.116	0	4.578	309.649	0	22.467	107,26%	0		4.578
	2004	38.040	0	0	30.303	0	7.737	125,53%	0		
	укупно	390.143	0	4.578	357.067	0	33.076	109,26%	0		4.578
EUR	2001	86.358	0	0	61.470	0	24.888	140,49%	0		
	2003	4.348.347	0	9.090	3.737.822	0	610.525	116,33%	0		9.090
	2004	300.724	0	0	245.070	0	55.654	122,71%	0		
	укупно	4.735.430	0	9.090	4.044.362	0	691.067	117,09%	0		9.090
USD	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003	29.828	0	0	21.883	0	7.945	136,31%	0		0
	2004	0	0	0	0	0	0		0		0
	укупно	29.828	0	0	21.883	0	7.945	136,31%	0		0

СТАЊЕ И МЕЋУГОДИШЊА ПРОМЕНА МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ЗА КАПИТАЛИЗИРАНА ОСИГУРАЊА, ДОБИТ И РЕЗЕРВУ БУДУЋИХ ТРОШКОВА ПО КАПИТАЛИЗИРАНИМ ОСИГУРАЊИМА

у уговореној валути

ВАЛУТА	Шифра тарифе	Капитализирана осигурања 31.12.2015			Капитализирана осигурања 31.12.2014		Промена резерве капитализираних осигурања 31.12.		Промена резерве добити по капитализираним осигурањима 31.12.		Промене резерве будућих трошкова по капитализираним осигурањима (2015-2014)-100% повећање
		МР капитализираних осигурања	МР добити	МР будућих трошкова	МР капитализираних осигурања	МР добити	износ (2015-2014)	релативни однос (2015/2014)	износ (2015-2014)	релативни однос (2015/2014)	
РСД	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003 индивидуално	104.549.596	10.011.499	1.293.164	88.656.696	10.554.325	15.892.900	117,93%	-542.826	94,86%	1.293.164
	2003 групно	0	0	0	1.941.316	2.471.184	-1.941.316		-2.471.184		0
	2004	2.874.004	0	36.448	2.010.984	0	863.020	142,92%	0		36.448
	укупно	107.423.600	10.011.499	1.329.612	92.608.996	13.025.508	14.814.604	116,00%	-3.014.009	76,86%	1.329.612
CHF	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003	9.415	0	69	9.675	0	-260	97,32%	0		69
	2004	0	0	0	0	0	0		0		0
	укупно	9.415	0	69	9.675	0	-260	97,32%	0		69
EUR	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003	332.700	0	3.985	233.636	0	99.064	142,40%	0		3.985
	2004	25.866	0	327	12.869	0	12.998	201,00%	0		327
	укупно	358.567	0	4.312	246.504	0	112.062	145,46%	0		4.312
USD	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003	2.970	0	0	1.497	0	1.473	198,40%	0		0
	2004	0	0	0	0	0	0		0		0
	укупно	2.970	0	0	1.497	0	1.473	198,40%	0		0
ATS	2003	4.350.995	0	0	4.350.995	0	0	0	0		0
	укупно	4.350.995	0	0	4.350.995	0	0	0	0		0

СТАЊЕ И ПРОМЕНА РЕЗЕРВЕ ОСИГУРАЊА, ДОБИТИ И РЕЗЕРВЕ БУДУЋИХ ТРОШКОВА У УГОВОРЕНОЈ ВАЛУТИ БЕЗ РЕЗУЛТАТА ПО LAT ТЕСТУ⁵

ВАЛУТА	Шифра тарифе	31.12.2015			31.12.2014		Промена математичке резерве осигурања		Промена резерве добит		Промена резерве будућих трошкова
		МР осигурања	МР добити	МР будућих трошкова	МР осигурања	МР добити	износ (2015-2014)	индекс (2015/2014)	износ (2015-2014)	индекс (2015/2014)	износ (2015-2014)
РСД	2001	4.272.687	0	0	3.133.882	0	1.138.805	136,34%	0		0
	2003 индивидуално	2.438.284.218	45.434.866	1.295.422	2.136.167.943	48.654.764	302.116.276	114,14%	-3.219.898	93,38%	1.295.422
	2003 групно	0	0	0	9.824.736	6.936.171	-9.824.736	0,00%	-6.936.171		0
	2004	54.464.274	0	36.448	44.877.953	0	9.586.321	121,36%	0		36.448
	укупно	2.497.021.179	45.434.866	1.331.870	2.194.004.514	55.590.935	303.016.665	113,81%	-10.156.069	81,73%	1.331.870
CHF	2001	19.987	0	0	17.115	0	2.872	116,78%	0		0
	2003	341.531	0	4.646	319.324	0	22.207	106,95%	0		4.646
	2004	38.040	0	0	30.303	0	7.737	125,53%	0		0
	укупно	399.558	0	4.646	366.742	0	32.816	108,95%	0		4.646
EUR	2001	86.358	0	0	61.470	0	24.888	140,49%	0		0
	2003	4.681.047	0	13.075	3.971.458	0	709.589	117,87%	0		13.075
	2004	326.591	0	327	257.939	0	68.652	126,62%	0		327
	укупно	5.093.996	0	13.402	4.290.867	0	803.130	118,72%	0		13.402
USD	2001	0	0	0	0	0	0		0		0
	2003	32.799	0	0	23.380	0	9.418	140,28%	0		0
	2004	0	0	0	0	0	0		0		0
	укупно	32.799	0	0	23.380	0	9.418	140,28%	0		0
ATS	2003	4.350.995	0	0	4.350.995	0	0	100,00%	0		0
	укупно	4.350.995	0	0	4.350.995	0	0	100,00%	0		0

⁵ Укупно за активна и капитализирана осигурања

СТАЊЕ И МЕЂУГОДИШЊА ПРОМЕНА УКУПНЕ МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ У ВАЛУТИ СА ДОРЕЗЕРВАЦИЈОМ ПО LAT
ТЕСТУ

ВАЛУТА	Шифра тарифе	Укупна математичка резерва на дан 31.12.2015			Укупна математичка резерва на дан 31.12.2014	Промена укупне математичке резерве	
		Укупна резерва без дорезервације	Резерва утврђена LAT тестом	Укупна математичка резерва		износ (2015- 2014)	индекс (2015/2014)
РСД	2001	4.272.686,87	0	4.272.686,87	3.133.882	1.138.804,76	136,34%
	2003 индивидуално	2.485.014.506,47	30.086.623,67	2.515.101.130,14	2.184.822.707	330.278.423,56	115,12%
	2003 групно	0,00	0	0,00	16.760.907	-16.760.906,96	
	2004	54.500.722,02	1.220.725,81	55.721.447,83	44.877.953	10.843.494,44	124,16%
	укупно	2.543.787.915,36	31.307.349,48	2.575.095.264,84	2.249.595.449	325.499.815,80	114,47%
CHF	2001	19.987,28	0	19.987,28	17.115	2.872,14	116,78%
	2003	346.177,68	0	346.177,68	319.324	26.853,40	108,41%
	2004	38.039,50	0	38.039,50	30.303	7.736,82	125,53%
	укупно	404.204,46	0	404.204,46	366.742	37.462,36	110,21%
EUR	2001	86.358,39	0	86.358,39	61.470	24.888,10	140,49%
	2003	4.694.121,89	0	4.694.121,89	3.971.458	722.664,04	118,20%
	2004	326.917,95	0	326.917,95	257.939	68.979,42	126,74%
	укупно	5.107.398,23	0	5.107.398,23	4.290.867	816.531,56	119,03%
USD	2001	0,00	0	0,00	0	0,00	
	2003	32.798,77	0	32.798,77	23.380	9.418,44	140,28%
	2004	0,00	0	0,00	0	0,00	
	укупно	32.798,77	0	32.798,77	23.380	9.418,44	140,28%
ATS	2003	4.350.995,00	0	4.350.995,00	4.350.995	0,00	
	укупно	4.350.995,00	0	4.350.995,00	4.350.995	0,00	

**СТАЊЕ И ПРОМЕНА УКУПНЕ МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ У ДИНАРИМА СА
ДОРЕЗЕРВАЦИЈОМ ПО LAT ТЕСУ**

Шифра тарифе	Укупна математичка резерва на дан		Промена укупне математичке резерве у односу на претходну годину	
	31.12.2015	31.12.2014	износ (2015-2014)	индекс (2015/2014)
2001	17.025.150	12.290.103	4.735.046	138,53%
2003 индивидуално	3.167.088.588	2.737.883.149	429.205.439	115,68%
2003 групно	0	16.760.907	-16.760.907	-
2004	99.763.521	79.124.609	20.638.912	126,08%
укупно	3.283.877.259	2.846.058.768	437.818.491	115,38%

Друштво у свом портфељу нема групне полисе осигурања живота пошто су све раније истекле и исплаћене у последњем кварталу 2015. године, тако да се посматрајући међугодишње промене уочава смањење математичке резерве групних осигурања због исплата за случај доживљења.

У портфељу животног осигурања на дан 31.12.2015.г. сви ризици су индивидуализовани тако да није формирана посебна резерва која би се односила на групна осигурања.

Последња година у којој је Друштво приписало добит је 2007.г. тако да се резерва добити по полисама мешовитог осигурања смањује због исплата обавеза осигураваача.

Пошто је мали број полиса уговорен у швајцарским францима због исплата дошло је до смањења математичке резерве по капитализираним осигурањима.

Код капитализираних осигурања уговорених у АТS математичка резерва у валути остаје непромењена пошто су све полисе истекле.

Према претходним Техничким основама животних осигурања није предвиђено образовање резерви за будуће трошкове, тако да оне за завршни 2014. године нису формиране, па је међугодишња промена ове резерве једнака износу формираном на дан 31.12.2015. године.

Укупна математичка резерва на дан 31.12.2015. г. већа је за 15,38% у односу на претходну пословну годину.

3. Техничке резерве у самопридржају по врстама осигурања

Техничке резерве у самопридржају износе 18.123.151 хиљада динара, од чега за животна осигурања 3.308.031 хиљада динара, а за неживотна осигурања 14.815.120 хиљада динара.

Техничке резерве у самопридржају по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Укупно	Резерве за преносне премије	Математичка резерва	Резервисане штете са резервама за трошкове	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте	Резерве за неистекле ризике
а	б	1	2	3	4	6	7	8
01	Осигурање од последица незгоде	624.956	231.703		366.454		0	26.799
02	Добровољно здравствено осигурање	95.683	42.102		46.133		0	7.448
03	Осигурање моторних возила	1.123.825	688.439		343.922		2.690	88.774
04	Осигурање шинских возила	45.281	22.690		22.591		0	0
05	Осигурање ваздухоплова	18.731	6.045		7.618		0	5.068
06	Осигурање пловних објеката	27.847	12.011		15.836		0	0
07	Осигурање робе у превозу	76.580	52.159		7.369		17.052	0
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	1.185.446	452.038		701.895		5.726	25.787
09	Остала осигурања имовине	1.039.128	447.444		586.775		4.909	0
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	9.738.125	5.109.920		4.628.205		0	0
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	1.779	1.779		0		0	0
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	4.485	4.485		0		0	0
13	Осигурање од опште одговорности	663.510	136.379		524.130		0	3.001
14	Осигурање кредита	74.747	6.187		6.999	60.554	0	1.007
15	Осигурање јемства	9.154	0		1		9.153	
16	Осигурање финансијских губитака	14.219	14.101		118			
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0		0			
18	Осигурање помоћи на путовању	71.624	21.373		50.251			
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		14.815.120	7.248.855	0	7.308.297	60.554	39.530	157.884
20	Осигурање живота	3.286.783		3.281.358	5.425			
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	21.248	1.619		19.629			
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.308.031	1.619	3.281.358	25.054	0	0	0
УКУПНО		18.123.151	7.250.474	3.281.358	7.333.351	60.554	39.530	157.884

Техничке резерве у самопридржају за неживотна осигурања су веће у односу на исти период прошле године за 1.613.570 хиљада динара (односно 12,22%) а за животна осигурања за 434.406 хиљада динара (односно за 15,12%). Техничке резерве у самопридржају код неживотних осигурања су имале већи раст од укупних техничких резерви због смањеног учешћа реосигураваача у резервисним штетама у односу на исти период прошле године за 283.357 хиљада динара (односно 35,96%). Преносна премија реосигурања је за 56.295 хиљада динара (односно 43,80%) већа у односу на исти период претходне године.

Београд, 22.03.2016. године

Овлашћени актуари:

др Драгица Јанковић
Г.бр. 1270 од 19.01.2007.

Зорица Кнежевић
Г.бр 8657 од 19.11.2015.

др Владанка Вучељић
Г.бр. 2029 од 20.05.2005.